

PROJEKT

Załącznik

do Uchwały Nr 482/2021

Zarządu Powiatu Choszczeńskiego

z dnia 27 października 2021 r.

**PROGRAM OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY
PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025
z perspektywą
do roku 2030**

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Zleceniodawca:

Gmina Pełczyce
ul. Rynek Bursztynowy 2
73-260 Pełczyce

Wykonawca:

Ekoraporty Dorota Sterna
ul. Emilii Plater 7C/11
71-635 Szczecin
NIP: 6721849326
Regon: 321397285

Opracowanie:

mgr inż. Dorota Sterna
mgr Natalia Latto

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

SPIS TREŚCI

1. WYKAZ SKRÓTÓW	4
2. SPIS TABEL, RYCIN I WYKRESÓW	6
3. WPROWADZENIE.....	8
3.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	8
3.2. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGRAMU	8
3.3. PROCEDURA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I OPINIOWANIE PROJEKTU PROGRAMU	9
4. STRATEGICZNE DOKUMENTY PROGRAMOWE	10
5. STRESZCZENIE.....	14
6. OCENA STANU ŚRODOWISKA W GMINIE PEŁCZYCE Z UWZGLĘDNIENIEM ZAGADNIENÍ HORYZONTALNYCH	15
6.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	18
6.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	22
6.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	25
6.4. GOSPODAROWANIE WODAMI	26
6.4.1. Wody podziemne.....	26
6.4.2. Wody powierzchniowe	29
6.5. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	35
6.6. ZASOBY GEOLOGICZNE	38
6.7. GLEBY.....	40
6.8. GOSPODARKA ODPADAMI, ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	43
6.9. ZASOBY PRZYRODNICZE GMINY	48
6.10. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	58
7. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	60
8. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	99
8.1. WSPÓŁPRACA Z INTERESARIUSZAMI	99
8.2. INSTRUMENTY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU.....	99
8.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	100
8.4. MONITOROWANIE PROGRAMU	104
9. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	104

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

1. WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
B(a)P – benzo(a)piren
BDL – Bank Danych Lokalnych
BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego
CEF – Connecting Europe Facility – instrument „Łącząc Europę”
FMB – Fabryka Maszyn Budowlanych
GIOŚ – Główny Inspektor Ochrony Środowiska
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GPR – Generalny Pomiar Ruchu
GZWP - Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCW – Jednolita Część Wód
JCWP – Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWpd – Jednolita Część Wód Podziemnych
KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KP PSP – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Choszczynie
KW PSP – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
LZO – lotne związki organiczne
MPGK – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
MPZP – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
MZP – Mapa Zagrożenia Powodziowego
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OChK – obszar chronionego krajobrazu
OSN – Obszary Szczególnego Narażenia
OSO – obszary specjalnej ochrony ptaków (obszary Natura 2000)
OUB – odpady ulegające biodegradacji
OUG – Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu
OZE – Odnawialne Źródła Energii
OZW – obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (obszary Natura 2000)
PEC – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
PEM – promieniowanie elektromagnetyczne
PGN – plan gospodarki niskoemisyjnej
PIG PIB – Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy
PKP – Polskie Koleje Państwowe
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
POŚ – program ochrony środowiska
POIiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Choszczynie
PSZOK – punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
PVC – polichlorek winylu
PZD – Powiatowy Zarząd Dróg w Choszczynie
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
RPO WZ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
RSP – Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna
PGW WP – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SChR – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie
SP – Starostwo Powiatowe w Choszczynie
UM – Urząd Miejski w Pełczycach
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
WOPR – Wstępna Ocena Ryzyka Powodziowego
WPGO WZ – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego
WWA – Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZDR – zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZODR – Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
ZOZ – Zakład Opieki Zdrowotnej
ZZDW – Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie
ZZMiUW – Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

2. SPIS TABEL, RYCIN I WYKRESÓW

Spis tabel:

TAB. 1. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.	20
TAB. 2. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.	21
TAB. 3. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.	21
TAB. 4. NATĘŻENIE RUCHU NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 151 W ROKU 2010 I 2015.	23
TAB. 5. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM.	23
TAB. 6. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM... ..	24
TAB. 7. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM.	24
TAB. 8. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.	25
TAB. 9. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.	26
TAB. 10. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	26
TAB. 11. ZESTAWIENIE OCENY STANU JCW BADANYCH W 2018 R. NA TERENIE GMINY PEŁCZYCE.	32
TAB. 12. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI.	34
TAB. 13. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI.	34
TAB. 14. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI.....	35
TAB. 15. SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ GMINY PEŁCZYCE W LATACH 2017-2019.....	36
TAB. 16. SYSTEM ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW W GMINIE PEŁCZYCE W LATACH 2017-2019.	36
TAB. 17. SYSTEM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW W GMINIE PEŁCZYCE W LATACH 2017-2019.	37
TAB. 18. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.	37
TAB. 19. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	38
TAB. 20. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.	38
TAB. 21. ZASOBY SUROWCÓW NATURALNYCH GMINY PEŁCZYCE.	39
TAB. 22. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE.	40
TAB. 23. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE.	40
TAB. 24. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: GLEBY.	42
TAB. 25. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: GLEBY.....	42
TAB. 26. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: GLEBY.	43
TAB. 27. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE ODPADAMI, ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.	47
TAB. 28. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE ODPADAMI, ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.	47
TAB. 29. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE ODPADAMI, ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.	48
TAB. 30. WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE GMINY PEŁCZYCE.	54
TAB. 31. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE GMINY.	57
TAB. 32. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE GMINY.....	57
TAB. 33. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE GMINY.	58
TAB. 34. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI.....	59
TAB. 35. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018 DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI.	59
TAB. 36. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI.	60
TAB. 37. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ ZADANIA.	61
TAB. 38. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM.....	77

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

TAB. 39. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ MONITOROWANYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM. 87

Spis rycin:

RYC. 1. GRANICE GMINY PEŁCZYCE NA TLE MAPY TOPOGRAFICZNEJ. 17
RYC. 2. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH ORAZ GZWP W GRANICACH GMINY PEŁCZYCE. 28
RYC. 3. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH W GRANICACH GMINY PEŁCZYCE. 31
RYC. 4. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE GMINY PEŁCZYCE. 50

Spis wykresów:

WYKRES 1. ILOŚĆ ZEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH W CIĄGU ROKU. 45
WYKRES 2. ILOŚĆ ZEBRANYCH SELEKTYWNE ODPADÓW KOMUNALNYCH. 45
WYKRES 3. ILOŚĆ ZEBRANYCH ODPADÓW W PODZIALE NA FRAKCJE. 46

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

3. WPROWADZENIE

Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem wszystkich obywateli oraz władz publicznych, które poprzez politykę zrównoważonego rozwoju powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne oraz nieograniczony dostęp do zasobów naturalnych zarówno współczesnemu, jak i przyszłemu pokoleniu. Opracowanie, jakim jest Program Ochrony Środowiska, określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według kierunków interwencji wyznaczonych w 10 obszarach.

Celem przygotowania programu jest realizacja założeń dokumentów strategicznych kraju ze szczególnym uwzględnieniem celów zawartych w strategiach, programach i dokumentach programowych. Aktualnie polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1057 ze zm.). Obecnie podstawowym dokumentem jest „**Polityka ekologiczna państwa 2030**” (Uchwała nr 67 Rady Ministrów z 16.07.2019 r. w sprawie przyjęcia *"Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej"* (M.P. z 2019 r., poz. 794).

Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w Gminie Pełczyce oraz przedstawia propozycje zadań związanych z ochroną środowiska planowanych do realizacji w okresie obowiązywania niniejszego opracowania.

3.1. Podstawa prawna opracowania

Program ochrony środowiska jest podstawowym instrumentem realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Działania z zakresu ochrony środowiska w gminie podejmowane są na podstawie programu ochrony środowiska, do opracowania którego zobowiązuje organ wykonawczy gminy art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.).

Przed uchwaleniem, zgodnie z art. 17 ust. 2 ww. ustawy, projekt Programu podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Choszczeńskiego.

Do opracowania „**Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2030**” przystąpiono w oparciu o umowę pomiędzy Gminą Pełczyce – Urząd Miejski w Pełczycach, ul. Rynek Bursztynowy 2, 73-260 Pełczyce, a firmą Ekoraporty Dorota Sterna, ul. Emilii Plater 7c/11, 71-635 Szczecin, NIP: 6721849326, REGON: 321397285.

3.2. Metodyka sporządzania programu

Zgodnie z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1101) zmieniły się zasady sporządzania programów ochrony środowiska. Obecnie polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, zaś polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

pomocą gminnych programów ochrony środowiska. Wiodącym dokumentem dla obszarów środowisko i gospodarka wodna do 2020 r. była „Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.” Obecnie podstawowym dokumentem jest „**Polityka ekologiczna państwa 2030**” (Uchwała nr 67 Rady Ministrów z 16.07.2019 r. w sprawie przyjęcia „*Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej*” (M.P. z 2019 r., poz. 794).

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2030” opracowany został przez firmę Ekoraporty Dorota Sterna, przy stałej współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Pełczycach. Do realizacji opracowania wykorzystano materiały uzyskane z gminy, przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy, urzędów administracji publicznej. Dokument został przygotowany z uwzględnieniem opracowania „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” (Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2 września 2015 r.).

Na podstawie ww. wytycznych dokonano oceny stanu środowiska oraz wyznaczono zadania planowane do realizacji na terenie miasta i gminy Pełczyce z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Zagrożenia hałasem.
3. Pola elektromagnetyczne.
4. Gospodarowanie wodami.
5. Gospodarka wodno-ściekowa.
6. Zasoby geologiczne.
7. Gleby.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
9. Zasoby przyrodnicze.
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Obszary ww. interwencji poddano analizie SWOT. W metodyce prac uwzględniono także zagadnienia horyzontalne, zgodnie z zapisami ww. wytycznych. Ujęto w ww. dokumencie również krótką analizę zadań realizowanych w latach 2016-2018.

Aktualny stan środowiska jest opisywany w niniejszym programie na podstawie dostępnych danych, przede wszystkim z roku 2017 i 2018, zaś za rok 2019 w zależności od stopnia dostępności danych. Zakres dokumentu nie obejmuje ewentualnych zmian prawnych czy systemowych, które mogą się zdarzyć w przeciągu okresu lat, dla których tworzony jest Program. Przy określaniu zadań przypisanych poszczególnym kierunkom interwencji bazowano na dokumentach strategicznych będących w posiadaniu gminy, takich jak lokalny program rewitalizacji, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, raport o stanie Gminy Pełczyce za rok 2019, czy analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w 2018 r. Ponadto korzystano z dostępnych informacji pochodzących z organów administracji rządowej, samorządowej jak i od pomiotów, których działalność ma wpływ na kształtowanie środowiska, tj. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

3.3. Procedura konsultacji społecznych i opiniowanie projektu Programu

Zgodnie z art. 17 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) projekt Programu musi zostać przesłany do Zarządu Powiatu Choszczeńskiego, jako organu wykonawczego Powiatu Choszczeńskiego celem jego zaopiniowania.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Zgodnie z ust. 4 ww. artykułu na etapie przygotowywania projektu Programu zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.). Informację o możliwości zapoznania się z projektem niniejszego Programu oraz złożenia uwag i wniosków należało umieścić zarówno na stronie internetowej Gminy Pełczyce, jak i tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pełczycach oraz w prasie lokalnej o odpowiednim zasięgu.

Na wstępnym etapie opracowywania projektu Programu na podstawie art. 47 ww. ustawy Burmistrz Pełczyc wystąpił do organów właściwych w sprawie opiniowania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowiska, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, z wnioskiem o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Podsumowanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych i dokonanej oceny dla projektu Programu zostało zawarte w uzasadnieniu do uchwały Rady Miejskiej w Pełczycach w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce na lata 2022-2025, z perspektywą do 2030 r.”.

4. STRATEGICZNE DOKUMENTY PROGRAMOWE

Jak wskazano wyżej, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1057 ze zm.). Do najważniejszych krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentów strategicznych, spójnych z opracowywanym Programem, należą m.in. niżej wymienione dokumenty.

POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 (PEP2030) - STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

PEP2030 jest dokumentem strategicznym w obszarze środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. PEP2030 uchyla Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

Cele szczegółowe PEP2030 dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne, dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (rozdz. Cele PEP2030). Cele szczegółowe będą monitorowane za pomocą zestawu wskaźników oraz realizowane poprzez kierunki tj.

1. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód.
2. Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.
3. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb.
4. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

5. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.
6. Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.
7. Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa.
8. Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.
9. Przeciwdziałanie zmianom klimatu.
10. Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
11. Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.
12. Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 ROKU

Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku przedstawia strategię państwa w zakresie energetyki. Podstawowe kierunki polskiej polityki energetycznej to m.in.: poprawa efektywności energetycznej, wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii, rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw, ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko. Realizacja przyjętej polityki energetycznej ma prowadzić do wzrostu bezpieczeństwa energetycznego kraju przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030)

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030) jest dokumentem strategicznym, wyznaczającym cele i kierunki działań, jakie powinny być uwzględnione w programach ochrony powietrza, w celu poprawy jakości powietrza w Polsce do poziomu niepowodującego negatywnych skutków zdrowotnych oraz zapewniających odpowiednie warunki życia.

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 ROKU

Celem głównym Strategii jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Plan zakłada kierunki działań z zaznaczeniem uszczegółowienia ich i wdrożenia na poziomie regionalnym i lokalnym, m.in.: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, skuteczną adaptacją do zmian klimatu na obszarach wiejskich, rozwój transportu w warunkach zmian klimatu, zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu, stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2022

Głównym celem jest dążenie do stworzenia systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju. Postępowanie z odpadami odbywać ma się zgodnie z hierarchią: po pierwsze zapobieganie powstawaniu odpadów, a jeśli już powstają, to przygotowanie ich do ponownego użycia - recykling, inne metody odzysku np. wykorzystanie odpadów, unieszkodliwianie, natomiast najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie.

PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032

Najważniejsze cele ww. programu to: usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest do 2032 roku, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

KRAJOWY PROGRAM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

Program określa konieczność wyposażenia wszystkich aglomeracji ≥ 2000 RLM w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków o efekcie oczyszczania uzależnionym od wielkości oczyszczalni, w oczyszczalni ścieków zapewniające odpowiednie oczyszczanie aglomeracje <2000 RLM posiadające w dniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej systemy kanalizacji sanitarnej, zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości >4000 RLM, odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód, w urządzenia zapewniające wymagane przepisami prawa standardy ochrony wód.

PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA ODRY

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry stanowi bazę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych tego regionu. Jest również dokumentem wspomagającym proces osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Celem głównym projektowanych działań rozwojowych jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Odbywać się to będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym na trzech celach: (I) trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, (II) rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, (III) skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

KRAJOWY PROGRAM OGRANICZANIA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

Celem Krajowego Programu Ograniczania Zanieczyszczenia Powietrza (KPOZP) jest koordynowanie i zarządzanie działaniami i środkami odnoszącymi się do redukcji zanieczyszczeń powietrza, w odniesieniu do priorytetów politycznych, a także spójności z planami i programami ustanowionymi w innych odpowiednich obszarach. KPOZP zawiera krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza oraz priorytety polityczne i ich odniesienia do priorytetów określonych w innych obszarach, w tym w polityce dotyczącej zmiany klimatu oraz w zakresie sektorów gospodarczych tj. energetyce, rolnictwie, przemyśle czy transporcie. Jak wskazano w dyrektywie NEC realizacja celów jakim są krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji powinny być realizowane

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

przez ograniczanie zanieczyszczenia powietrza u źródła jego powstania, co będzie skutkowało skuteczną i trwałą redukcją zanieczyszczeń powietrza. Takie podejście pozwoli wyeliminować nieskuteczne działania i przepisy oraz ułatwi planowanie średnio- i długoterminowej polityki w zakresie ochrony powietrza.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREF WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO – AGLOMERACJI SZCZECIŃSKIEJ, MIASTA KOSZALIN ORAZ STREFY ZACHODNIOPOMORSKIEJ (TOM II – STREFA ZACHODNIOPOMORSKA)

Celem głównym programu jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza w zakresie zanieczyszczenia ozonem w strefie zachodniopomorskiej, w której leży również teren gminy Pełczyce. Program wskazuje istotne powody występowania przekroczeń poziomów docelowych ozonu oraz listę możliwych działań, których wdrożenie umożliwi obniżenie poziomu zanieczyszczeń.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA WRAZ Z PLANEM DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH DLA STREFY ZACHODNIOPOMORSKIEJ ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE POZIOMU DOPUSZCZALNEGO PYŁU PM10 I POZIOMU DOCELOWEGO BEZNO(A)PIRENU

„Program ochrony powietrza...” jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń poziomów normatywnych substancji w powietrzu, a także określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje przywrócenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz przywrócenie poziomu docelowego lub istotne obniżenie stężeń benzo(a)pirenu. W harmonogramie rzeczowo-finansowym, przewidziano do końca 2023 r. działania naprawcze.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2020 - 2026 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2027-2037 Z ZAŁĄCZNIKIEM INWESTYCYJNYM

Niniejszy dokument stanowi aktualizację Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Przyjęty został przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XX/240/20 z dnia 22 października 2020 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2037. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2037 został sporządzony w związku z wnioskami gmin i przedsiębiorców w sprawie wprowadzenia do Planu Inwestycyjnego zapisów dotyczących budowy i modernizacji PSZOK-ów oraz instalacji do zagospodarowania odpadów, co umożliwi ubieganie się o dofinansowanie ze środków publicznych. Należy nadmienić, iż ujęte w Planie Inwestycyjnym modernizacje i budowy PSZOK-ów dotyczą jedynie inwestycji realizowanych przez gminy lub związki międzygminne.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2016-2030

Główne cele strategiczne Strategii obejmują:

- rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,
- rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy,
- wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców powiatu,
- rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych,
- rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

W ww. cele wpisuje się wiele zadań przypisanych do realizacji w niniejszym Programie.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

„PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024”

Podstawowym celem sporządzania Programu ochrony środowiska jest określenie celów i kierunków, mających wpływ na poprawę stanu środowiska na terenach powiatu choszczeńskiego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Dokument stanowić będzie podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na szczeblu powiatowym.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PEŁCZYCE NA LATA 2017-2023

„Zgodnie z założeniami, program został opracowany w celu określenia niezbędnych działań do wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz: gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PEŁCZYCE

Studium jest opracowaniem o charakterze strategicznym (generalnym). Stanowi „oś” systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA GMINY PEŁCZYCE NA LATA 2017-2030

Ww. prognoza finansowa określa zadania planowane do realizacji na terenie gminy Pełczyce w latach 2017-2030. Część z wyznaczonych zadań będzie miała korzystny wpływ na środowisko, wobec czego została ujęta w niniejszym Programie.

5. STRESZCZENIE

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce na lata 2022-2025 z perspektywą do 2030 r.” jest podstawowym instrumentem realizacji polityki ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Działania z zakresu ochrony środowiska w gminie podejmowane są na podstawie programu ochrony środowiska, do opracowania którego zobowiązuje organ wykonawczy gminy art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.).

Program zawiera analizę stanu poszczególnych elementów środowiska dla każdego z następujących obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Zagrożenia hałasem.
3. Pola elektromagnetyczne.
4. Gospodarowanie wodami.
5. Gospodarka wodno-ściekowa.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

6. Zasoby geologiczne.
7. Gleby.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
9. Zasoby przyrodnicze.
10. Zagrożenia poważnymi awariom.

Dla każdego obszaru interwencji określono cele i zadania, które będą w każdym okresie sprawozdawczym (co 2 lata) podlegały ocenie stopnia realizacji przy pomocy przyporządkowanych wskaźników.

W Programie uwzględniono zadania związane z ochroną środowiska. Zostały też one podzielone na zadania własne oraz zadania monitorowane.

Do każdego z obszarów interwencji, dla których zaplanowano zadania, przypisano wskaźniki, które ułatwią prowadzenie monitoringu realizacji POŚ oraz będą stanowiły podstawę przygotowywania raportu z realizacji Programu.

Program zawiera ustalenia zawarte w dokumentach strategicznych oraz jest zgodny z opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska dnia 2 września 2015 r. „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

6. OCENA STANU ŚRODOWISKA W GMINIE PEŁCZYCE Z UWZGLĘDNIENIEM ZAGADNIĘĆ HORYZONTALNYCH

Miasto i Gmina Pełczyce położona jest w południowej części Województwa Zachodniopomorskiego, w obrębie Pojezierza Choszczeńsko-Barlineckiego, w Powiecie Choszczeńskim. Gmina Pełczyce graniczy od wschodu z gminą Krzęcin. Granicę północną wyznaczają gminy Dolice i Choszczno. Od strony zachodniej gmina graniczy z gminą Barlinek, natomiast od południa z gminą Strzelce Krajeńskie. Gmina obejmuje obszar 20.072 ha, a gminna sieć osadnicza wraz z niemal centralnie usytuowanym miastem Pełczyce składa się z 22 miejscowości liczących od 77 do 555 mieszkańców i 6 jednostek drobnych - przysiółków, kolonii i leśniczówek liczących od 1 do 12 mieszkańców.

Granice gminy Pełczyce na tle mapy topograficznej przedstawiono na rycinie nr 1.

W skład Gminy wchodzi następujące miejscowości: Będargowiec, Będargowo, Boguszyny, Bolewice, Brzyczno, Bukwica, Chrapowo, Golejewo, Jagów, Jarosławsko, Krzynki, Kukadło, Lubiana, Lubianka, Ługowo, Łyskowo, Nadarzyn, Niesporowice, Pełczyce, Płotno, Przekolno, Przyłęki, Puszczyń, Sarnik, Sułkowo, Trynno, Trzęsacz oraz Wierzchno.

Miasto Pełczyce położone jest przy drodze Choszczno - Pełczyce - Gorzów Wielkopolski, w odległości 40 km od Gorzowa Wielkopolskiego, 80 km od Szczecina i 100 km od zachodniej granicy. Na terenie miasta zlokalizowane są siedziby władz i samorządu gminy.

Gmina Pełczyce jest gminą typowo rolniczą. Około 70 % jej powierzchni zajmują użytki rolne. Na zróżnicowanie krajobrazu gminy wpłynęła głównie rzeźba terenu oraz dość znacząco rozwinięte rolnictwo. Gminę przecina droga wojewódzka nr 151 Gorzów Wielkopolski - Barlinek - Pełczyce - Choszczno - Recz. Gmina nie posiada linii kolejowej.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Całkowita liczba ludności na terenie Miasta i Gminy Pełczyce zgodnie z danymi dostępnymi na stronie Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 (wg. stanu na 31.12.2019 r.) roku wynosiła 7.764 osób, a gęstość zaludnienia gminy wynosiła 39 osób na km².

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Ryc. 1. Granice Gminy Pelczyce na tle mapy topograficznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.geoportal.gov.pl/>

Prezentowana w niniejszym rozdziale ocena stanu środowiska została pokrótce przedstawiona dla każdego komponentu środowiska, dla którego wyznaczono kierunki interwencji. Ponadto pokrótce

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

uzupełniono ww. ocenę stanu środowiska o analizę realizacji celów realizowanych przez Gminę Pełczyce i inne podmioty w latach 2016-2018.

6.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

Obszar województwa zachodniopomorskiego podzielony został na dziesięć krain klimatycznych. Gmina Pełczyce położona jest na obszarze Krainy IX Myśliborskiej. Obejmuje tereny na południe od krainy VI, od doliny Dolnej Odry po dolinę Drawy. Ze względu na rozciągłość oraz urozmaicone ukształtowanie i pokrycie terenu charakteryzuje się znacznym lokalnym zróżnicowaniem warunków klimatycznych. Uśłonecznienie obniża się z południa na północ, a średnie roczne temperatury z zachodu na wschód. Tu również sumy opadów są niewielkie.

Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią: wzrost średniorocznej temperatury powietrza, zmiana struktury opadów - opady występują rzadziej, przez co są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne, wzrost zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawalne deszcze, burze, fale upałów.

Przygotowanie się do zmieniających się warunków klimatycznych (adaptacja do zmian klimatu) staje się więc uzasadnioną strategią działania na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz lokalnym. Powyższe wskazuje na konieczność podejmowania działań adaptacyjnych. Wobec czego niezbędne jest podejmowanie działań w zakresie gospodarki wodnej (z uwagi na powtarzające się zjawiska suszy, niedobory wody, lub zjawiska powodziowe), ale również przystosowanie się różnych sektorów gospodarki na zmiany klimatu. Działania w tym zakresie podejmowane powinny być zatem na poziomie różnych komponentów środowiska.

Powietrze

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w Gminie Pełczyce jest zarówno emisja substancji zanieczyszczających, pochodzących z procesów spalania paliw w celach energetycznych i technologicznych, jak i wykorzystanie paliw płynnych do napędzania silników spalinowych w pojazdach samochodowych, maszynach rolniczych, budowlanych.

Gmina Pełczyce jest gminą rolniczą, w związku z tym na terenie tym nie występują duże przemysłowe źródła emisji. Zanieczyszczenie powietrza na terenie gminy Pełczyce spowodowane jest głównie przez tzw. niską emisję pochodzącą z palenisk domowych oraz lokalnych kotłowni sektora usługowego. Ponadto na terenie gminy zlokalizowanych jest kilka wielkoprzemysłowych ferm chowu i hodowli zwierząt, które również mają wpływ na jakość powietrza.

Także udział transportu w globalnym zanieczyszczaniu powietrza jest dość znaczny. Spaliny z silników benzynowych zawierają tlenek węgla (CO) i tlenki azotu (NO_x), LZO (lotne związki organiczne), dwutlenek siarki (SO₂) i cząstki stałe. Istotne są zatem działania zmierzające do popularyzowania transportu zbiorowego (korzystanie z autobusów) oraz rowerowego. Zgodnie z danymi GUS (stan na dzień 31.12.2019 r.) na terenie Gminy Pełczyce znajduje się 26 przystanków autobusowych. W ostatnich latach przez Gminę Pełczyce poprowadzono ścieżkę rowerową w kierunku Choszczna oraz Barlinka.

Na terenie miasta i gminy Pełczyce nie funkcjonuje zorganizowana sieć ciepłownicza, dominuje natomiast system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty. Do ogrzewania stosuje się zarówno

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

paliwa stałe, jak i płynne. Zgodnie z danymi zawartymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pełczyce dostęp do sieci gazowniczej posiadało 72,5%, natomiast centralne ogrzewanie posiadało 31,4% mieszkań. Dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, gdyż gaz ziemny w porównaniu do opału węglowego jest paliwem niskoemisyjnym (brak emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu). Z danych zawartych w GUS według stanu na 31.12.2019 r. ilość mieszkańców (%) korzystających z gazu wyniosła 33,5 %.

Gospodarstwa domowe mieszkańców Gminy zasilane są również w energię elektryczną. Gmina Pełczyce zasilana jest w energię elektryczną napięciem 15 kV z sieci energetyki zawodowej liniami napowietrznymi ze stacji zlokalizowanych poza obszarem gminy, w miejscowościach: Barlinek, Choszczno i Krzęcin. Zużycie energii na jednego mieszkańca według danych zawartych w GUS według stanu na 31.12.2019 r. wynosiło 596,64 kWh.

Należy również wspomnieć, że na terenie województwa zachodniopomorskiego obowiązują zapisy uchwały Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego. Przyjęta tzw. uchwała antysmogowa wprowadza na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Ww. uchwała ma wspomóc w walce z emisją z instalacji spalania paliw, w szczególności niespełniających wymagań technicznych.

Odnawialne źródła energii

Na terenie Gminy Pełczyce wykorzystuje się odnawialne źródła energii oraz niekonwencjonalne źródła energii. Do odnawialnych źródeł energii wykorzystywanych na terenie gminy można zaliczyć elektrownie wiatrowe. Planowane są, zgodnie z informacjami zawartymi na stronie gminy, również inwestycje związane z zastosowaniem paneli fotowoltaicznych. Natomiast w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego (na lata 2020-2026, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2037) ujęte jest przedsięwzięcie planowane przez spółkę PGB Inwestycje Sp. z o.o., polegające na budowie elektrociepłowni na biogaz na terenie gminy Pełczyce. Ponadto mieszkańcy gminy we własnym zakresie stosują odnawialne źródła energii, tj. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła, stosowane do ogrzewania pomieszczeń oraz uzyskania ciepłej wody.

Stan jakości powietrza

Stan jakości powietrza w gminie Pełczyce oceniany był w ramach państwowego monitoringu środowiska - opracowana została roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, w tym w powiecie choszczeńskim.

Ocenie poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi podlegało 12 związków i pierwiastków: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył PM_{2,5}, pył PM₁₀ oraz zawarte w pyłe PM₁₀ metale ciężkie (Pb, As, Cd, Ni) i benzo(a)piren.

W przeprowadzonej w latach 2017 - 2019 klasyfikacji stref dla zanieczyszczeń: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), pył zawieszony PM_{2,5}, arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni) i ołów (Pb), ozon (O₃) - poziom docelowy, strefa zachodniopomorska, w skład której wchodzi gmina Pełczyce, otrzymała klasę A ze względu na ochronę zdrowia. W przypadku wystąpienia klasy A nie są wymagane działania naprawcze. Nie odnotowano również przekroczenia poziomów kryterialnych określonych ze względu na ochronę roślin dla dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃) - poziom docelowy.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

W latach 2017- 2019 roku problemy z dotrzymaniem standardów jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim związane były z przekroczeniami poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10, zaś w 2018 r. również pyłu PM10, co skutkowało przypisaniem klasy C strefie zachodniopomorskiej. Przypisanie strefie klasy C pod kątem zanieczyszczenia benzo(a)piranem nie oznacza jednak, że przekroczenia stężeń tych zanieczyszczeń występują na całym obszarze strefy. Oznacza to, że na obszarze strefy zachodniopomorskiej są miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w celu przywrócenia obowiązujących standardów.

W roku 2017 i 2018 na podstawie wyników pomiarów oraz obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń wskazano obszary, z przekroczeniami normatywnych stężeń benzo(a)pirenu w strefie zachodniopomorskiej. Obszarami przekroczeń poziomu docelowego są głównie większe miasta w powiecie o dużych skupiskach ludności, w których istotny wpływ na jakość powietrza ma emisja powierzchniowa, związana z indywidualnym ogrzewaniem mieszkań. Wśród tych wytypowanych miejsc wskazano m.in. teren miasta Pełczyce.

W przypadku drugiego problemowego zanieczyszczenia - pyłu PM10, w dotychczasowych ocenach jakości powietrza, w tym w ocenie za rok 2017, 2018, 2019 na obszarze powiatu choszczeńskiego, w tym Gminy Pełczyce nie zidentyfikowano obszarów z przekroczeniami standardów jakości powietrza obowiązujących dla tego zanieczyszczenia.

Wpływ transportu na jakość powietrza jest także dość znaczny. Spaliny z silników samochodowych zawierają tlenek węgla (CO) i tlenki azotu (NO_x), węglowodory (lotne związki organiczne), dwutlenek siarki (SO₂) i cząstki stałe. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od natężenia ruchu, rodzaju pojazdów, paliwa stosowanego do ich napędu oraz stanu dróg, po których się poruszają.

Reasumując powyższe, można stwierdzić, że w Gminie Pełczyce nie występują większe problemy z jakością powietrza, a te występujące wynikają z działalności (indywidualne ogrzewanie, transport), która ma wpływ na jakości powietrza i stanowi problem w całym kraju.

Poniżej przedstawiono opis zagadnień horyzontalnych, stopnia realizacji wcześniejszego Programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Ochrona klimatu i jakości powietrza*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 1. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Stosowanie niskoemisyjnych źródeł energii.2. Zwiększenie efektywności wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.3. Zwiększenie efektywności wykorzystania energii i paliw w budynkach4. Termomodernizacja oraz budownictwo energooszczędne.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Niewłaściwa eksploatacja kotłowni lokalnych oraz przemysłowych.2. Przebieg gazociągów przesyłowych (możliwość rozszczelnienia).3. Udostępnienie dościa/dojazdu do sieci przesyłowych w przypadku konieczności usunięcia awarii, zagrożenia.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Kampanie edukacyjne - przede wszystkim w zakresie OZE, termomodernizacji, szkodliwości spalania nieodpowiednich paliw w lokalnych paleniskach, emisji z pojazdów.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Monitoring jakości powietrza - zadanie ciągłe.2. Roczna ocena jakości powietrza opracowywana dla powiatu choszczeńskiego, w

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

	tym Gminy Pełczyce. 3. Kontrola pojazdów pod kątem emisji spalin i zadymiania.
--	---

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016 -2018

Tab. 2. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji:
Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIE Z ZAKRESU OCHRONY POWIETRZA
1.	Prowadzono przebudowy oraz remonty części dróg planowanych do modernizacji - w tym drogi wojewódzkiej 151, dróg powiatowych (Pełczyce – Sarnik) oraz gminnych (Pełczyce – Sarnik, Jagów, Brzyczno, Nadarzyn, Boguszyny, Przekolno).
2.	Opracowano i wdrażano działania zaplanowane w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pełczyce.
3.	Monitoring powietrza prowadzony przez WIOŚ w Szczecinie.
4.	Kontrola przedsiębiorstw również w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza.
5.	Termomodernizacja świetlicy w m. Sarnik.

III. ANALIZA SWOT

Najważniejszym problemem z zakresu jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta Pełczyce jest występowanie przekroczeń poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu. Najistotniejszy wpływ na wysokie stężenie ww. substancji na terenie gminy wywiera tzw. niska emisja powodowana ogrzewaniem gospodarstw domowych paliwami stałymi, w mniejszym zakresie emisja drogową.

Tab. 3. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Niewielka ilość dużych zakładów przemysłowych.2. Monitoring jakości powietrza prowadzony na terenie powiatu choszczeńskiego, obejmującego Gminę Pełczyce.3. Prowadzenie termomodernizacji budynków.4. Wprowadzenie wymagań dla węgla spalnego w domowych paleniskach w tzw. uchwale antysmogowej.5. Dostęp do sieci gazowniczej.6. Wyznaczona KSSE umożliwiająca scentralizowanie zakładów przemysłowych poza centrum miasta Pełczyce.	<ol style="list-style-type: none">1. Przekroczenia benzo(a)piranu.2. Spalanie w piecach domowych odpadów i złego jakościowo opału.3. Zły stan techniczny indywidualnego systemu ogrzewania (stare piece węglowe).4. Zwiększona emisja zanieczyszczeń ze środków transportu (przyrost samochodów), położenie gminy przy drodze wojewódzkiej.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Rozwój technologii wykorzystujących OZE oraz niskoemisyjnych.2. Możliwość pozyskania środków na dofinansowanie inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających emisję zanieczyszczeń, w tym dla podmiotów indywidualnych (np. „Czyste powietrze”).	<ol style="list-style-type: none">1. Wzrost liczby samochodów i natężenia ruchu drogowego, korzystanie z pojazdów niespełniających wymogów w zakresie spalin i zadymiania.2. Obostrzenia ustawowe dla rozwoju instalacji OZE.3. Trudności w egzekwowaniu zakazów/wymogów wprowadzonych w uchwale antysmogowej.4. Duże koszty inwestycji związanych ze

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

	stosowaniem OZE. 5. Brak wystarczających środków finansowych na wymianę istniejących lokalnych źródeł ciepła.
--	--

6.2. Zagrożenia hałasem

Ochrona przed hałasem, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

1. utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
2. zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Na terenie gminy Pełczyce nie występują większe zakłady przemysłowe, które byłyby źródłem znaczących emisji hałasu, chociaż sporadycznie stwierdza się zwiększony poziom emisji hałasu. Na terenie gminy Pełczyce działalność gospodarczą prowadzą podmioty typu: zakłady produkcyjne, rzemieślnicze

i usługowe, a także wielkopowierzchniowe ферmy chowu i hodowli zwierząt, które kształtują klimat akustyczny w bezpośrednim swoim otoczeniu. Oddziaływanie akustyczne tych zakładów ma charakter punktowy. Dla żadnego z zakładów położonych w Gminie Pełczyce nie została dotychczas wydana decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. W mieście Pełczyce została utworzona strefa ekonomiczna, tj. Kostrzyńsko - Słubicka Strefa Ekonomiczna, w obrębie której planowana jest działalność gospodarcza o różnym zakresie, która może mieć w przyszłości wpływ na jakość klimatu akustycznego w obrębie strefy. Nie mniej jednak strefa została wytyczona poza centrum miasta Pełczyce, przy wyjeździe z miasta w stronę Barlinka.

Zagrożenia hałasem mogą również dotyczyć jego oddziaływania na tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i mogą pochodzić z jednostek pływających. Oddziaływanie to jest sezonowe, związane z okresem wiosenno - letnim. W gminie Pełczyce, Rada Powiatu Choszczeńskiego, nie wprowadziła dotychczas na żadnym ze zbiorników wodnych ograniczeń bądź zakazu używania jednostek pływających w celu zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych tym terenom (na podstawie art. 116 POŚ).

Problemem jest również hałas komunikacyjny pochodzący ze środków transportu drogowego. Na terenie gminy Pełczyce istnieje dość dobrze rozbudowana sieć dróg. Ponadto przez centralną część gminy przebiega droga wojewódzka nr 151. Stan techniczny dróg nie zawsze jest zadowalający, nie mniej jednak systematycznie remontowane są drogi – w pierwszej kolejności te w najgorszym stanie technicznym. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 151 w poprzednich latach istotnie przyczyniła się do poprawy jej stanu, a tym samym wpływu hałasu komunikacyjnego na tereny chronione akustycznie.

Dane dotyczące natężenia ruchu na odcinkach dróg wojewódzkich przechodzących przez teren Gminy Pełczyce wg pomiarów przeprowadzonych w 2015 roku prezentuje tabela nr 4.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Tab. 4. Natężenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 151 w roku 2010 i 2015.

Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych							
ROK	Pojazdy samochodowe ogółem	Motocykle	Samochody osobowe i mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	Samochody ciężarowe	Autobusy	Ciągniki rolnicze
Droga Wojewódzka Nr 151: CHOSZCZNO - PEŁCZYCE							
2010	1840	17	1413	224	138	35	13
2015	1922	25	1622	121	104	19	12
Droga Wojewódzka Nr 151: PEŁCZYCE - BARLINEK							
2010	3194	51	2626	262	188	54	13
2015	3435	55	2865	295	165	45	10

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

Generalny pomiar ruchu wykonany został również w 2020 r. Pierwsza publikacja wyników GPR dla dróg krajowych w postaci „Syntezy wyników” planowana jest po 31 marca 2021 r. Ww. wyniki umożliwią ocenę poziomu pojazdów z 2015 r. w stosunku do stanu aktualnego.

Przez Gminę nie przebiega linia kolejowa, która byłaby dodatkowym źródłem hałasu komunikacyjnego.

W latach 2017-2019 nie były prowadzone pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Pełczyce. Trudno zatem ocenić oddziaływanie hałasu komunikacyjnego na środowisko. Dotychczas nie została opracowana mapa akustyczna ani program ochrony przed hałasem.

Opracowany został na poziomie wojewódzkim „Program ochrony przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego”. Nie ma w nim wymienionych terenów gminy Pełczyce, na których występowałyby przekroczenia norm hałasu. Nie mniej jednak z uwagi na to, iż ilość samochodów, a co za tym idzie ruch samochodowy corocznie się zwiększa, hałas komunikacyjny odgrywa istotną rolę w zakresie wpływu na klimat akustyczny, w szczególności na terenach przy których przebiegają trasy drogowe.

W dalszej części przedstawiono zagadnienia horyzontalne, ocenę realizacji programu w latach 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Zagrożenia hałasem*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 5. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: *Zagrożenia hałasem*.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Planowanie i odtworzenie „istniejącej” zieleni miejskiej.2. Korzystanie z niskoemisyjnego transportu - w tym również zbiorowego, rowerowego.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Wzrost natężenia ruchu samochodowego na drogach.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

EDUKACJA EKOLOGICZNA	1. Promowanie transportu zbiorowego, rowerowego. 2. Edukacja w zakresie szkodliwego wpływu hałasu.
MONITORING ŚRODOWISKA	1. Prowadzenie kontroli przez WIOŚ oraz analiz w ramach państwowego monitoringu środowiska.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 6. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIE Z ZAKRESU OCHRONY PRZED HAŁASEM
1.	Prowadzono przebudowy oraz remonty części dróg. Przebudowa drogi wojewódzkiej 151.
2.	Nasadzenia drzew i krzewów w pasach dróg.
3.	Budowa ścieżek rowerowych.
4.	Egzekwowanie ograniczeń prędkości ruchu przez Policję.

III. ANALIZA SWOT

Na obszarze gminy Pełczyce podstawowe zagrożenie dla klimatu akustycznego stanowi hałas komunikacyjny, którego głównym źródłem jest droga wojewódzka nr 151, prowadząca przez centrum Pełczyc.

Tab. 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
1. Prowadzenie przebudowy i remontów dróg. 2. Nowe nasadzenia - zadrzewienia przy drogach. 3. Brak „dużych” zakładów przemysłowych. 4. Ścieżka rowerowa łącząca gminy Choszczno i Barlinek, promująca korzystanie z transportu rowerowego.	1. Zły stan nawierzchni niektórych dróg zarówno gminnych, jak i powiatowych. 2. Położenie większości zabudowy przy drogach.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
1. Monitoring hałasu komunikacyjnego prowadzony przez GIOŚ Departament Monitoringu w ramach PMŚ. 2. Wprowadzanie w razie potrzeby ograniczeń prędkości. 3. Uwzględnianie w opracowaniach planistycznych terenów chronionych akustycznie. 4. Wzrost świadomości o korzyściach płynących z korzystania z transportu zbiorowego oraz rowerowego.	1. Zwiększająca się ilość pojazdów. 2. Pogarszanie się stanu nawierzchni dróg i niewystarczająca ilość środków finansowych na poprawę stanu dróg. 3. Usuwanie zadrzewień przydrożnych, przy braku nowych nasadzeń.

6.3. Pola elektromagnetyczne

Przepisy krajowe w zakresie ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) .

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Normy środowiskowe w celu ochrony ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 roku w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Jednym z najistotniejszych źródeł PEM są stacje bazowe telefonii komórkowych, które prężnie się rozwijają. Na obszarze gminy Pełczyce zarejestrowanych w Starostwie Powiatowym w Choszczynie jest 9 instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne – stacji bazowych telefonii komórkowych.

Wykonywane są również przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w ramach PMŚ pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych. Prowadzone są one w cyklu trzyletnim, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w *sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645).

W latach 2017 - 2019 nie były wykonywane w ramach PMŚ pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz na terenie Gminy Pełczyce. Należy jednak zauważyć iż, w aktualizowanym corocznie rejestrze prowadzonym przez WIOŚ w Szczecinie, nie wskazano terenów w Gminie Pełczyce z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Stan środowiska w gminie w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych jest dobry. Nie wymaga wyznaczenia większych zadań niezbędnych do realizacji. Problemem w ostatnich latach są zjawiska pogodowe, tj. burze, nawałne deszcze, itp., doprowadzające do niszczenia i uszkodzenia istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych. Rozwiązaniem tego problemu jest coraz częstsze skablowywanie linii. Wobec czego wśród zadań planowanych do realizacji w ramach niniejszego programu uwzględniono te, które umożliwią utrzymanie stanu istniejącego, w tym skablowanie linii będące rozwiązaniem (adaptacją) do zmian klimatu.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, opis realizacji programu w latach 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Pola elektromagnetyczne*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 8. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	1. Stosowanie kablowych linii wysokiego/średniego/niskiego napięcia.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	1. Lokalizacja urządzeń wykluczająca oddziaływanie na siebie obszarów o silnych oddziaływaniach pól elektromagnetycznych. 2. Utrzymanie prawidłowego stanu urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	1. Edukacja na temat szkodliwości promieniowania elektromagnetycznego.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

MONITORING ŚRODOWISKA	1. Monitoring w zakresie pól elektromagnetycznych.
------------------------------	--

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 9. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji:
Pola elektromagnetyczne.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIE Z ZAKRESU OCHRONY PRZED HAŁASEM
1.	Wykonywane były przez odpowiednie podmioty kontrole obiektów, których eksploatacja powoduje emisję pól elektromagnetycznych (głównie stacji telefonii komórkowych), zlokalizowanych na terenie gminy Pełczyce- w ramach PMŚ.

III. ANALIZA SWOT

Na obszarze gminy Pełczyce podstawowe zagrożenie z zakresu oddziaływania pól elektromagnetycznych stanowią linie wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowych. Nie stwierdzono ponadnormatywnych oddziaływań na terenie gminy.

Tab. 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Monitoring w ramach PMŚ prowadzony przez GIOŚ Departament Monitoringu.2. Brak stwierdzonych przekroczeń PEM na terenie gminy Pełczyce.	<ol style="list-style-type: none">1. Nieodpowiedni stan techniczny linii napowietrznych (ryzyko awarii).
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Odpowiednia lokalizacji urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne.	<ol style="list-style-type: none">1. Wzrost stacji bazowych telefonii komórkowych.2. Wzrost urządzeń bezprzewodowych emitujących pola elektromagnetyczne oraz uzależnienie od ich stosowania.3. Zmiany pogodowe mające wpływ na stan urządzeń emitujących PEM.

6.4. Gospodarowanie wodami

Podstawową jednostką gospodarki wodnej jest jednolita część wód (JCW), która dzieli się na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

6.4.1. Wody podziemne

Pod względem uwarunkowań hydrogeologicznych analizowany obszar należy do terenów bogatych w zasoby wodne. Na terenie Miasta i Gminy Pełczyce ujmowane wody podziemne pochodzą głównie z utworów czwartorzędowych. Podyktowane to jest ich szerokim rozprzestrzenieniem, względnie niewielkimi kosztami wykonania studni, oraz korzystnymi na ogół warunkami zasilania. Centralna

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

i południowo zachodnia część gminy pokrywa się z obszarem GZWP Barlinek. Występuje on w utworach czwartorzędowych i ma charakter morenowy. Leży on na głębokości około 50 m (średnia głębokość ujęć 51 m p.p.t), a zasoby dyspozycyjne zostały oszacowane na 51,5 tys. m³/d. Zbiornik posiada całkowitą powierzchnię ok. 180 km², z tego ok. 72 km² znajduje się na terenie gminy Pełczyce. Dla ochrony jego wód wyznaczono strefy najwyższej i wysokiej ochrony (OWO i ONO) na obszarach będących jego głównymi źródłami zasilania.

Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża i obecność zbiorników i cieków wód powierzchniowych.

Obszar gminy leży w rejonie znacznych zasobów wód podziemnych. Na terenie gminy Pełczyce znajduje się kilka ujęć użytkowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pełczycach w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę. Warstwę wodonośną studni stanowią głównie piaski drobne, średnie, gruboziarniste, pospółka, otoczaki. Głębokości odwiertów wynoszą 19-50 m. Wydajność ujęć to 1.000-5.000 m³/dobę. Na terenie gminy znajdują się również indywidualne studnie użytkowane przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa.

Stan wód podziemnych

Zanieczyszczenie wód podziemnych w dużym stopniu zależy od głębokości zalegania, izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni terenu oraz od lokalizacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń.

Głównymi zagrożeniami dla jakości wód podziemnych w gminie Pełczyce mogą być:

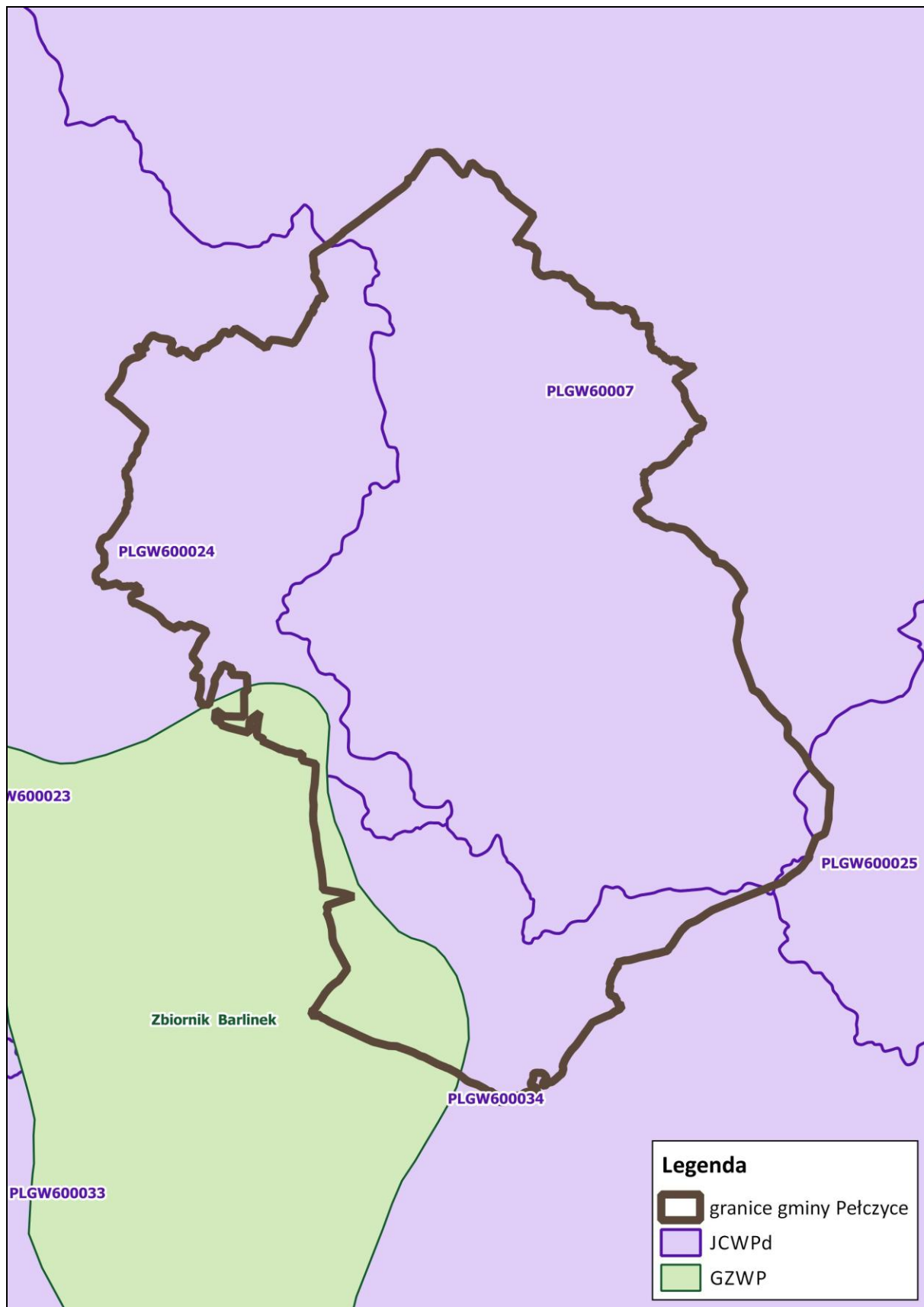
- zanieczyszczenia obszarowe, których źródłem jest rolnictwo (stosowanie gnojowicy, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin),
- hodowla zwierząt, szczególnie fermy wielkopowierzchniowe,
- nieodpowiednia eksploatacja zbiorników bezodpływowych,
- „dzikie” składowiska odpadów.

Wody podziemne, tak jak i wody powierzchniowe, zostały podzielone na jednolite części wód. Ich lokalizację oraz lokalizację GZWP wskazano na poniższej rycinie nr 2.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Ryc. 2. Jednolite części wód podziemnych oraz GZWP w granicach gminy Pełczyce.

Źródło: opracowanie własne

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Badania i ocena stanu chemicznego wód podziemnych wykonywane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd), w tym w częściach uznanych za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu pochodzenia rolniczego. Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Wykonawcą badań oraz oceny stanu wód w zakresie elementów fizykochemicznych oraz ilościowych jest Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB).

W granicach powiatu choszczeńskiego znajdują się cztery JCWPd o numerach: 7, 24, 25 i 34, które objęte są badaniami w ramach monitoringu diagnostycznego. Dodatkowo JCWPd nr 34, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, badana jest w ramach monitoringu operacyjnego. Wszystkie z nich znajdują się w granicach gminy Pełczyce.

W latach 2017-2019 prowadzone były badania wód podziemnych na poziomie krajowym w punkcie pomiarowym Krzynki (nr PIG-PIB: 1492).

Ocena jakości wód podziemnych badanych w ramach monitoringu krajowego wykonana została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2148). Zgodnie z tym rozporządzeniem, wody I klasy to wody bardzo dobrej jakości, II klasy - dobrej jakości, III klasy - zadawalającej jakości, IV klasy - niezadawalającej jakości, V klasy - złej jakości. Klasy jakości wód I, II i III oznaczają ich dobry stan chemiczny, a klasy IV i V – stan chemiczny słaby.

W punkcie w miejscowości Krzynki, w ww. okresie, stwierdzono występowanie wód III klasy (wody zadawalającej jakości), reprezentujących dobry stan chemiczny. Nie stwierdzono zanieczyszczenia wód azotanami (stężenie kształtowało się na niskim poziomie).

Dodatkowo badania wód podziemnych wykonywane na poziomie regionalnym obejmują obszar OSN wyznaczony w zlewni rzeki Płoni (JCWPd PLGW60024), narażony na zanieczyszczenia związkami azotu. Na terenie powiatu choszczeńskiego brak jest punktów pomiarowych wobec czego ww. monitoring regionalny nie był wykonywany.

6.4.2. Wody powierzchniowe

Sieć wód powierzchniowych jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Występują tu zarówno wody płynące, stojące, sztuczne i naturalne akwenu, jak i tereny podmokłe. W stosunku do całkowitej powierzchni gminy wody zajmują 2,5% obszaru gminy. Cały obszar gminy należy do zlewni Odry oraz Warty i podlega pod RZGW Szczecin.

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest blisko 21 jezior, a 18 z nich posiada powierzchnię ponad 1 ha. Największym z jezior zlokalizowanych w granicach gminy jest Jezioro Duży Pełcz (inaczej Wielkie Połcko).

Przez Miasto i Gminę Pełczyce przepływają następujące ciek: Mała Ina, Płonia, Pełcz i Strzelica. Oprócz nich teren gminy przecinają także liczne kanały melioracyjne, z których największe to Kanał Lubiana i Sobieradz.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Wody powierzchniowe zostały podzielone na jednolite części wód, tak jak wody podziemne. W gminie Pełczyce znajdują się następujące jednolite części wód powierzchniowych (JCWP):

1. rzeczne (dwie):

- Płonia od źródeł do Dopywu spod Myśliborek – RW600023197651,
- Mała Ina od źródeł do Dopywu spod Pomietowa – RW600016198672;

2. jeziorne (jedna):

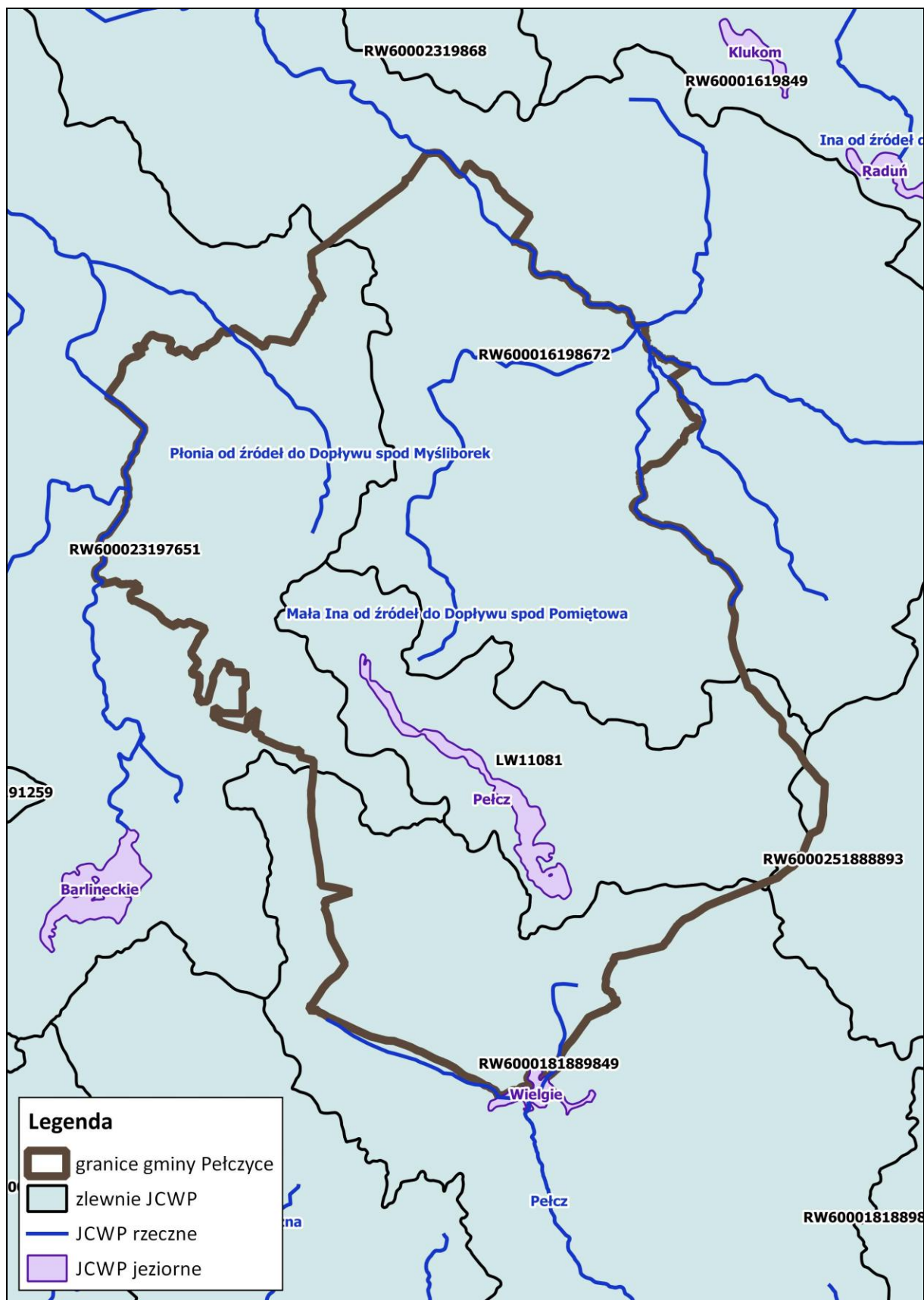
- Pełcz – LW11081.

Lokalizacja JCWP została przedstawiona na poniższej rycinie nr 3.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Ryc. 3. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach gminy Pełczyce.

Źródło: opracowanie własne

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Stan rzek

Spośród rzek, które objęte są badaniami w ramach monitoringu środowiska, w granicach gminy Pełczyce znajdują się jedna JCWP. Jest to „Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa” (RW600016198672). Ostatnie badania ww. JCWP były wykonane w roku 2018. W 2019 r. ww. JCWP nie była badana.

JCW Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa należy do wód silnie zmienionych, w związku z czym oceniono potencjał ekologiczny. Potencjał ekologiczny JCW Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa wyznaczony na podstawie sklasyfikowanych elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych oceniono jako umiarkowany (III klasa), o czym zdecydowała jakość elementów biologicznych.

Badana JCWP występuje w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, w obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Ocena spełnienia wymagań dla tych obszarów wykazała, że badana JCWP nie spełniała wymagań dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Wyniki oceny stanu JCW badanej w 2018 r. przedstawiono w tabeli nr 11.

Tab. 11. Zestawienie oceny stanu JCW badanych w 2018 r. na terenie gminy Pełczyce.

Nazwa JCW	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	Stan JCW
Mała Ina od źródeł do dopływu spod Pomietowa	16	T	III	II	>2		UMIARKOWANY	-	NIE	ZŁY

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2018 r. – Departament GIOŚ Szczecin.

Klasa elementów biologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	
II	Stan db/potencjał maks.	
III	Stan /potencjał umiarkowany	
IV	Stan /potencjał słaby	
V	Stan /potencjał zły	
Klasa elementów hydromorfologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	
II	potencjał db	

Klasa elementów biologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	
II	Stan db/potencjał maks.	
PSD	Poniżej stanu /potencjału dobrego	

Objaśnienia:

NIE – nie są spełnione wymagania dla obszaru chronionego
TAK – spełnione wymagania dla obszaru chronionego

Stan chemiczny	
Stan ekologiczny	Potencjał ekologiczny
DOBRY	stan dobry
PSD śr.	przekroczone stężenia średnioroczne
PSD max	przekroczone stężenia maksymalne
PSD	przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne
Stan	
DOBRY	stan dobry
ZŁY	stan zły

Stan jezior

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Jeziro Pełcz wyznaczone jako JCWP o kodzie LW11081 badane było w ramach monitoringu środowiska w latach 2017-2018. Dodatkowo monitoringiem badawczym objęto jezioro Panieńskie, które nie zostało wyznaczone jako JCWP z uwagi na zbyt małą powierzchnię (poniżej 50 ha).

JCWP - Jezioro Pełcz - zostało zaliczone do silnie zmienionych jednolitych części wód (SZCW). W roku 2017 wykonano badania w zakresie stężeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), które były prowadzone w ramach monitoringu operacyjnego - chemicznego. Badania te podjęto z uwagi na przekroczenie wartości granicznych dla WWA w 2012 r. i 2016 r. Badanie prowadzono z częstotliwością 12 razy w roku. Zakres badań obejmował następujące substancje: antracen, fluoranten, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(h)fluoranten, benzo(g,h,i)terylen oraz ideno(1,2,3 - cd)piren. W 2017 r., podobnie jak w roku 2016, stwierdzono przekroczenie wartości granicznej dla średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu, co jest podstawą zaliczenia tego jeziora do stanu chemicznego poniżej dobrego. Z tego powodu ocena stanu JCWP Jezioro Pełcz to stan zły. Badanie kontynuowane było w 2018 r. Stwierdzono wówczas przekroczenie wartości granicznych dla stężeń średnich rocznych dla substancji badanych w wodzie – dla dwóch wskaźników: benzo(a)pirenu i fluoantenu. Ponadto stwierdzono ponadnormatywne stężenie difenylloeterów bromowych, rtęci oraz heksabromocyklododekanu Fw tkankach ryb. Ocena stanu jeziora znów wskazywała na zły stan. Pochodzenie ww. substancji może być różne – przede wszystkim są to substancje znajdujące się w wodach pochodzących ze spływów powierzchniowych z dróg, substancje pochodzące ze spalania paliw.

Jeziro Panieńskie, objęto w 2017 r. monitoringiem badawczym z uwagi na działania o charakterze rekultywacyjnym prowadzone w obrębie misy jeziornej. Dwukrotne badania w sezonie wegetacyjnym (III dekada czerwca/III dekada września) nie dały podstaw do kwalifikacji stanu/potencjału ekologicznego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska *ws. kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych*. W 2017 r. nie zostały spełnione wartości graniczne dla 3 badanych wskaźników, co jednoznacznie wskazuje na eutrofię jeziora Panieńskiego.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary zagrożone suszą

Wdrażając założenia Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej opracował wstępną ocenę ryzyka powodziowego (WORP), w której wskazano obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, dla których następnie sporządzono mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP), określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Mapy zostały przekazane właściwym organom administracji, jak również są dostępne na Hydroportalu KZGW pod adresem <http://mapy.isok.gov.pl>.

Według „Raportu z wykonania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego” dla regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego na obszarze powiatu choszczeńskiego wskazano rzekę Inę: odcinek modelowany wg WORP 0 – 100 km, odcinek modelowany wg MZP 0 – 101 km. Zatem teren gminy Pełczyce nie stanowi obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi.

Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydzieliła się 4 etapy -susze meteorologiczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną:

- Susza atmosferyczna, podczas której dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

- Susza glebowa (rolnicza) jest okresem, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza hydrologiczna jest okresem, w którym przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych prowadząca do suszy hydrogeologicznej.

Zgodnie z informacjami zawartymi w systemie SMR (system monitoringu suszy rolniczej) Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach teren Gminy Pełczyce narażony jest na występowanie zjawisk suszy rolniczej.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, opis realizacji programu w latach 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Gospodarowanie wodami*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 12. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Zabezpieczenia hydrotechniczne w miejscach zagrożonych podtopieniami.2. Zwiększenie powierzchni i ochrona przed zabudową obszarów pochłaniających nadmiar wody lub spowalniających przepływ i retencjonujących ją, jak np. tereny zielone.3. Ograniczanie utraty naturalnej retencji i zachęcanie do jej odtwarzania na terenach zurbanizowanych.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. System wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.2. Wprowadzanie czasowych ograniczeń w nawadnianiu, w przypadku występowania zjawiska suszy.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych.2. Edukacja w zakresie retencjonowania wód opadowych w celu wykorzystania jej do nawadniania ogrodów w okresach suszy.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Kontynuacja prowadzonych działań monitoringowych.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 13. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIE Z ZAKRESU OCHRONY WÓD
1.	Prowadzenie kontroli w zakresie zagospodarowania ścieków pochodzących z gospodarstw domowych i innych źródeł.
2.	Ocena jakości wody pitnej przeprowadzana przez PSSE.
3.	Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych prowadzona przez WIOŚ oraz Departament Monitoringu GIOŚ.
4.	Ocena jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli w gminie Pełczyce.
5.	Konserwacja rowów melioracyjnych (gminnych).
6.	Zadania inwestycyjne OHZ Lubiana w zakresie budowy pasów betonowych pod rękawy do zboża kiszzonego w celu ochrony wód podziemnych.
7.	Działania podejmowane przez ZODR Barzkowice w zakresie promowania działań ograniczających wpływ rolnictwa na zasoby wodne.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

8.	Realizowane były działania zaplanowane w ramach programów Gospodarowania Wodami przez Regionalne Zarządy Gospodarowania Wodami, oraz przez ZZMiUW w zakresie zwiększania retencji jeziornej i korytowej.
----	--

III. ANALIZA SWOT

Na obszarze gminy Pełczyce podstawowe zagrożenie z zakresu gospodarowania wodami stanowią punktowe źródła zanieczyszczeń, obszarowe źródła zanieczyszczeń oraz zmiany hydromorfologiczne, które mają bezpośredni wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, a mianowicie:

- punktowe źródła zanieczyszczeń stanowią głównie zrzuty ścieków bytowych, pochodzących z gospodarki komunalnej i przemysłu;
- zanieczyszczenia obszarowe docierają do wód wraz z wodami opadowymi z danego obszaru. Pochodzą one z gruntów ornych, użytków zielonych, obszarów leśnych, miejsc nielegalnego składowania odpadów czy powierzchni utwardzanych, np. dróg;
- zmiany hydromorfologiczne będące skutkiem działalności człowieka tj. jak zabudowa cieków, obwałowania czy sztuczne zbiorniki wodne.

Tab. 14. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Prowadzony przez GIOŚ Departament Monitoringu monitoring JCW powierzchniowych i podziemnych.2. Prowadzony monitoring terenów wykorzystywanych jako miejsca do kąpieli.3. Zadawalająca jakość wód podziemnych.4. Brak ryzyka powodziowego.	<ol style="list-style-type: none">1. Zły stan JCW powierzchniowych.2. Występowanie zjawisk suszy rolniczej, wymagające zwiększonego korzystania z wody.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Utrzymanie dobrej jakości wód podziemnych.2. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie oszczędzania wody oraz zapobiegania jej zanieczyszczeniu.	<ol style="list-style-type: none">1. Nieszczelne szamba jako jedno ze źródeł zagrożenia jakości wód powierzchniowych podziemnych.2. Zanieczyszczenia wód powierzchniowych substancjami pochodzącymi ze spalania paliw, oraz spływów powierzchniowych z dróg.3. Ekstremalne zjawiska pogodowe podnoszące poziom zagrożenia podtopieniami (burze, nawałne deszcze) oraz suszą (upały).

6.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Pełczyce należy do obszaru o wysokim stopniu scentralizowanego zaopatrzenia w wodę z ujęć wodociągowych. Wszystkie sołectwa na terenie gminy są zwodociągowane.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Ujęcia wody i sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę Gminy Pełczyce odbywa się z ujęć komunalnych użytkowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pełczycach. Ponadto eksploatowane są prywatne ujęcia wód podziemnych.

Większość miejscowości znajdujących się w gminie jest zwodociągowana. Według danych GUS za 2019 rok w gminie Pełczyce 95,2 % ludności korzystało z sieci wodociągowej, z czego w mieście 99,8 %.

Poniżej (tabela nr 15) przedstawiono informacje na temat zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Pełczyce w latach 2017-2019.

Tab. 15. System zaopatrzenia w wodę gminy Pełczyce w latach 2017-2019.

Gmina	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	67,8	70,5	70,8
Woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	145,1	152,6	208
Zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	14,6	14,8	50,3
Liczba awarii (szt.)	14	12	8

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny

Sieć kanalizacyjna i oczyszczanie ścieków

Ścieki z terenu Gminy Pełczyce odprowadzane są za pomocą kanalizacyjnej sieci sanitarnej. Z sieci kanalizacyjnej (wg danych za 2019 r.) korzysta 92,7 % ludności gminy, z czego w mieście 94,4 %.

W poniższej tabeli nr 16 przedstawiono informacje dotyczące odprowadzania ścieków w gminie Pełczyce.

Tab. 16. System odprowadzania ścieków w gminie Pełczyce w latach 2017-2019.

Gmina	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	82,6	82,6	82,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoba)	7.282	7.238	7.195
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam ³)	162,5	172,2	175,6
Liczba awarii (szt.)	13	16	16

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny

Obecny stan sieci kanalizacyjnej na terenie gminy jest zadowalający, lecz należy w sposób ciągły modernizować wyeksploatowane w przyszłości odcinki sieci, jak również dokonywać napraw w przypadku wystąpienia awarii infrastruktury. Działania te przyczynią się do wyeliminowania oddziaływania ścieków na środowisko gruntowo-wodne. W niewielkim stopniu rozwinięta jest sieć kanalizacji deszczowej.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

System gospodarki ściekami Gminy Pełczyce oparty aktualnie jest na 7 oczyszczalniach biologicznych. Informacje dotyczące oczyszczania ścieków zestawiono w poniższej tabeli nr 17.

Tab. 17. System oczyszczania ścieków w gminie Pełczyce w latach 2017-2019.

Gmina	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba oczyszczalni komunalnych (biologicznych)	8	8	7
Przepustowość oczyszczalni ogółem (m ³ /dobę)	1368	1368	973
Ludność korzystająca z oczyszczalni (osoba)	7.425	7.394	7.110
Ścieki oczyszczane w ciągu roku odprowadzane ogółem (dam ³)	163	166	167

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny

W miejscach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa z przyczyn techniczno-ekonomicznych, mieszkańcy gminy gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych (szambach) albo korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków. Ilość zbiorników na terenie gminy Pełczyce wg informacji z GUS to 68 sztuk, zaś oczyszczalni przydomowych - 22 sztuki. Na terenie Gminy Pełczyce regularnie przeprowadzane są kontrole opróżniania zbiorników bezodpływowych.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, stopień realizacji programu za lata 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Gospodarka wodno-ściekowa*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 18. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Poprawa sprawności kanalizacji miejskiej.2. Planowanie nowych terenów mieszkaniowych na terenach wyposażonych w sprawny system odwadniania.3. Budowa kanalizacji deszczowej.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Ograniczenie zużycia wody w sytuacjach nadzwyczajnego zagrożenia.2. Uszczelnianie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (mniejsza awaryjność).
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Edukacja w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (np. oszczędne korzystanie z wody, właściwe postępowanie ze ściekami).
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Kontrole zbiorników bezodpływowych.2. Badania jakości wody i ścieków.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 19. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji:
Gospodarka wodno-ściekowa.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIE Z ZAKRESU OCHRONY WÓD
1.	Bieżące remonty istniejącej instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej
2.	Kontrola zbiorników bezodpływowych oraz prowadzenie ewidencji zbiorników.
3.	Rozpoczęto budowę sieci kanalizacji sanitarnej Łyskowo – Sarnik – Pełczyce.
4.	Prowadzone były przeglądy pozwoleń wodnoprawnych.

III. ANALIZA SWOT

Na obszarze gminy Pełczyce podstawowe zagrożenie z zakresu gospodarki wodno-ściekowej to awaryjność sieci, występowania terenów wymagających zwodociągowania i skanalizowania bądź wymiany istniejącej infrastruktury, funkcjonowanie zbiorników bezodpływowych oraz wzrost ilości wody na ujęciach komunalnych.

Tab. 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
1. Wysoki stopień skanalizowania i zwodociągowania gminy Pełczyce.	1. Awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. 2. Tereny wymagające zwodociągowania i skanalizowania . 3. Wzrost poboru wody z ujęć komunalnych. 4. Duża ilość zbiorników bezodpływowych stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczeń środowiska wodno-gruntowego.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
1. Kontynuacja rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenach wiejskich oraz terenach miejskich, na których dotąd nie było sieci. 2. Modernizacja istniejącej sieci. 3. Możliwość uzyskania dofinansowania na realizację inwestycji związanych z infrastrukturą wodno-ściekową.	1. Zanieczyszczenie wód i gleb spowodowane eksploatacją nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. 2. Zbyt mała ilość środków własnych na inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, przy jednoczesnych wysokich kosztach utrzymania, rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodnokanalizacyjnej.

6.6. Zasoby geologiczne

Omawiany obszar pod względem geologicznym położony jest w obrębie jednostki geologiczno-strukturalnej zwanej Niecką Szczecińską. Jest to rozległy basen sedymentacyjny, w najgłębszych warstwach wypełniony piaskowcami, iłami, zlepieńcami oraz marglami i wapieniami. Niecka szczecińska należy do wyniesienia mezozoicznego, stanowiącego południowo-zachodnie obrzeże bruzdy duńsko-polskiej, wypełnionej znacznej miąższości osadami młodego mezozoiku i wiąże się z płaską i płytką depresją górnokredową basenu północno-europejskiego. Na powierzchni gminy przeważają utwory tylko jednego okresu, mianowicie czwartorzędu. Z utworów czwartorzędowych najwięcej na terenie

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

gminy występuje glin zwałowych i gliniastych piasków lodowcowych wysoczyzn morenowych, torfów i mułów w dnach dolin i na obszarach równin biogenicznych, piasków i piasków ze żwirami równin i stożków sandrowych oraz wysoczyzn kemowych.

Zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2020 r.” na terenie Miasta i Gminy Pełczyce występują trzy udokumentowane złoża piasków i żwirów (dawniej kruszyw naturalnych). Charakterystykę złóż zlokalizowanych na terenie gminy prezentuje tabela 21.

Tab. 21. Zasoby surowców naturalnych Gminy Pełczyce.

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Piaski i żwiry (tys. Mg)				
Chrapowo	Z	557	-	-
Pełczyce I*	T	344	344	-
Niesporowice I	R	3 172	-	-

Źródło: www.pig.gov.pl

Objaśnienia:

- R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (kategorie A+B+C₁)
- Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane
- T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo
- * - złoża zawierające piasek ze żwirem

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1420 ze zm.), organem administracji geologicznej na szczeblu powiatowym jest starosta, realizujący swe zadania przy pomocy geologa powiatowego. W kompetencji tego organu jest m.in. udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin, jak również kontrola nad działalnością podmiotów gospodarczych w zakresie gospodarowania złożami kopalin. Ponadto zagrożenia dla środowiska powodowane wydobywaniem prowadzonym na podstawie koncesji podlegają stałemu nadzorowi górniczemu. Bieżący nadzór nad taką działalnością, obejmujący m.in. problematykę wpływu na środowisko, sprawuje dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego. Tereny, na których prowadzono prace związane z wydobywaniem surowców naturalnych, po zakończeniu procesu eksploatacji poddawane są procesom rekultywacji w celu nadania lub przywrócenia gruntom wartości użytkowych lub przyrodniczych. Obecnie na terenie gminy eksploatowane jest jedno złożo Pełczyce I.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, stopień realizacji programu za lata 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Zasoby geologiczne*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 22. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Uwzględnianie informacji o udokumentowanych złożach kopalin w dokumentach planistycznych opracowywanych na poziomie gminnym.2. Właściwa eksploatacja kopalin.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Odpowiednie zabezpieczanie powierzchni, gdzie eksploatowane są kopalin.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Edukacja w zakresie potrzeby korzystania z kopalin, roli gospodarczej surowców mineralnych.2. Edukacja w zakresie wpływu działalności górniczej na środowisko.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Kontrola (przez właściwe organy) podmiotów prowadzących wydobycie kopalin.2. Kontrola terenów przeznaczonych do rekultywacji.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

W latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne nie były realizowane żadne zadania przez Gminę Pełczyce.

III. ANALIZA SWOT

Na obszarze gminy Pełczyce podstawowe zagrożenie z zakresu geologii mogą być związane przede wszystkim w niekoncesjonowanym wydobyciu kopalin.

Tab. 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Rozpoznane i udokumentowane złoż kopalin w gminie Pełczyce.2. Kontrola podmiotów prowadzących działalność górniczą przez podmioty upoważnione do tej kontroli.	<ol style="list-style-type: none">1. Występowanie miejsc nielegalnego poboru kopalin.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Opracowanie dokumentów planistycznych odnoszących się również do tematyki zasobów kopalin.	<ol style="list-style-type: none">1. Mała ochrona terenów oraz kopalin przez nadmierną i niekontrolowaną eksploatacją.

6.7. Gleby

Gleby na terenie gminy wytworzyły się z macierzystych utworów czwartorzędowych pokrywających jej obszar, pochodzących z okresu recesji zlodowacenia i późniejszych. Na przeważającym obszarze gminy występują gleby rdzawe i bielcowe wytworzone z piasków luźnych lub słabogliniastych i gliniastych. Gleby brunatne właściwe i brunatne wyługowane występują głównie na północy gminy. W zagłębieniach i dolinach rzecznych występują punktowo gleby hydrogeniczne z rodzaju gleb torfowych, mułowych lub murszowych. Gleby gminy Pełczyce są tworami stosunkowo młodymi, gdyż najstarsze z nich zaczęły się formować po zanikaniu okresu lodowcowego. Na obszarze gminy występują przeważnie gleby brunatne właściwe i wyługowane, wytworzone z glin zwałowych oraz nieliczne gleby bielcowe wytworzone

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

z otworów pyłowych pochodzenia wodnego. Najkorzystniejsze warunki do intensywnej produkcji rolnej, wynikającej z bonitacji gleb, posiada środkowy i wschodni obszar gminy (przeważają dobre gleby klasy III i IV). Najmniej korzystne warunki posiada rejon południowy oraz rejon północno-zachodni ze względu na położenie terenów leśnych. Zdecydowanie przeważają dobre gleby (gleby klasy III i IV). Na obszarze całej gminy prowadzona jest intensywna gospodarka rolna za wyjątkiem terenów zlewni rzek chronionych – Płoni i Iny.

Zgodnie z podziałem na regiony glebowo-rolnicze dokonany przez Instytut Uprawy i Nawożenia Gleboznawstwa (IUNG), pokrywa glebowa Powiatu Choszczeńskiego na terenie, którego usytuowana jest gmina, należy do regionu Myśliborsko-Choszczeńskiego oraz Dobiegniewskiego. W Regionie Myśliborsko - Choszczeńskim dominują w użytkowaniu rolniczym gleby kompleksu 4, natomiast na terenie Regionu Dobiegniewskiego najwięcej jest gleb kompleksu 2. Kompleksy (typy siedliskowe rolniczej powierzchni produkcyjnej) określają przydatność rolniczą gleb i związane są z odpowiednim doбором roślin uprawnych. Gleby kompleksu 2 i 4 występujące na terenie Gminy Pełczyce to:

- Kompleks 2 – należą do niego gleby brunatne, pseudobielicowe i czarne ziemie, wytworzone z glin lub pyłów na glinach i ilach. Na ogół są to gleby żyzne, średnio ciężkie do uprawy i o dobrym stopniu kultury. Przy dobrej agrotechnice nadają się do uprawy wszystkich roślin, zwłaszcza pszenicy i buraków cukrowych. Gleby kompleksu 2 zaliczane są do klasy IIIa i IIIb.
- Kompleks 4 – zalicza się do niego najlepsze gleby lekkie, które charakteryzują się mniej trwałą strukturą, są głębiej wylugowane z węglanów i uboższe w makroelementy niż gleby kompleksów 1-3. W większości są to gleby pseudobielicowe. Przy zachowaniu wysokiego stopnia kultury i stosowaniu właściwych zabiegów agrotechnicznych można uprawiać na nich wszystkie rośliny uprawne.

Łączna powierzchnia gminy Pełczyce zgodnie z danymi GUS wynosi 200,72 km². Gmina Pełczyce pod względem struktury użytkowania terenu jest obszarem rolniczym. Taki sposób użytkowania gruntów, przy niewielkiej ilości przemysłu na obszarze gminy, jest sprzyjający dla rozwoju turystyki.

Gleby gminy narażone są na procesy degradacji. Degradacja to proces prowadzący do spadku żyzności gleb wskutek niszczenia ich wierzchniej warstwy próchnicznej (np. erozji gleby, niewłaściwej uprawy, pożarów, zbyt dużego odwodnienia) przez zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi (np. metalami ciężkimi). Gleby gminy (tak jak gleby całego powiatu choszczeńskiego) zakwalifikowano do zagrożonych erozją wietrzną. Jak wskazano już w niniejszym opracowaniu, zgodnie z informacjami zawartymi w systemie SMR (system monitoringu suszy rolniczej) Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, teren Gminy Pełczyce narażony jest na występowanie zjawisk suszy rolniczej. Badania przeprowadzone w latach 2019 - 2020 wykazały, że najbardziej narażone na suszę rolniczą na terenie gminy są zboża jare oraz ozime, truskawki, krzewy owocowe, rzepak i rzepik oraz kukurydza na ziarno i kiszonkę.

Ponadto, z uwagi na dużą ilość terenów rolnych, istnieje ryzyko wystąpienia zakwaszenia gleb oraz skażenia środkami ochrony roślin w wyniku prowadzenia intensywnej uprawy rolnej. Z uwagi na występowanie dużej ilości dobrej jakości gleb, duże znaczenie w przeciwdziałaniu pogarszaniu się stanu gleb ma prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej z zachowaniem dobrych praktyk rolniczych oraz prowadzenie działań doradczych przez ośrodki doradztwa rolniczego i korzystanie z nich przez rolników.

Ochronie podlegają użytki rolne o wysokiej bonitacji, tzn. klas I-III, wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego oraz użytki rolne klas IV-VI - jeśli zostały wytworzone z gleb pochodzenia organicznego oraz

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

lasy. W tych przypadkach zagospodarowanie gruntów na cele nierolnicze i nieleśne łączy się z uzyskaniem zgody na wyłączenie ich z produkcji rolniczej i leśnej.

Na terenie gminy brak jest zinwentaryzowanych gruntów, które podlegają rekultywacji. Starosta w ostatnich latach nie wydał żadnej decyzji rekultywacyjnej obejmującej teren gminy Pełczyce. Na terenie Gminy Pełczyce nie ma czynnego składowiska odpadów.

Brak informacji o występowaniu na terenie Gminy Pełczyce zidentyfikowanych osuwisk (terenów zagrożonych osuwaniem mas ziemnych). Zgodnie z opracowaniem „Obszary przemysłowe, pokolejowe i powojkowe w województwie zachodniopomorskim” – brak wyszczególnionych ww. terenów na terenie gminy.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, stopień realizacji programu za lata 2016-2017 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Gleby*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 24. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gleby.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Zachowanie trwałych użytków zielonych oraz ich odpowiednie koszenie.2. Prowadzenie działań mających zwiększyć retencję glebową, głównie poprzez wprowadzanie małych zbiorników retencyjnych, oczek wodnych i rowów nawadniających, zachowanie zadrzewień polnych.3. Zalesiania gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz podatnych na degradację (erozję, wyjąłowienie, przenikanie zanieczyszczeń do wód).4. Uwzględnianie w opracowaniach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Prowadzenie intensywnej uprawy rolniczej .2. Zmiany pogodowe - gwałtowne, ulewne deszcze, susza glebowa.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Działania edukacyjne doradcze dla rolników.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Badania prowadzone przez stacje chemiczno - rolnicze.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 25. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: Gleby.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY GLEB
1.	Szkolenia dla rolników prowadzone przez ZODR, ARiMR, SChR.
2.	Kontrola podmiotów prowadzących chów i hodowlę zwierząt prowadzona przez organy wydające pozwolenia zintegrowane oraz WIOŚ.
3.	Ochrona gleb i wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, które spełniają rolę przeciwoerozyjną – poprzez wykonywanie nasadzeń przydrożnych.

III. ANALIZA SWOT

Na obszarze gminy Pełczyce podstawowe zagrożenie dla gleb stanowi przede wszystkim rolnictwo – jego intensyfikacja, niewłaściwe praktyki rolnicze, jak również występowaniem zmian klimatycznych mające wpływ na jakość i stan gleb.

Tab. 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Stosunkowo niski stopień degradacji gleb.2. Wysoka ilość gleb dobrej jakości.	<ol style="list-style-type: none">1. Brak wystarczających informacji o stanie gleb.2. Brak informacji o terenach zagrożonych ruchami masowymi.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Promowanie dobrych praktyk rolniczych.	<ol style="list-style-type: none">1. Intensyfikacja rolnictwa.2. Niewłaściwe praktyki rolnicze.3. Zmiany klimatyczne mające wpływ na jakość gleby, przesuszenie czy erozję wietrzną.

6.8. Gospodarka odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Ponadto gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odebranych odpadów komunalnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, przez odpady komunalne należy rozumieć odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych na terenie Gminy Pełczyce są gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury i użyteczności publicznej. Są to również odpady komunalne pochodzące z tzw. terenów otwartych tj. m.in.: koszy ulicznych, przystanków, cmentarzy komunalnych, targowisk czy zieleni miejskiej.

Przy selektywnym zbieraniu odpadów wydzielone są następujące frakcje:

- a) papier i tektura, czasopisma, gazety, itp. w tym opakowania;
- b) szkło i odpady opakowaniowe ze szkła bezbarwnego i kolorowego;
- c) tworzywa sztuczne, w tym opakowania oraz opakowania wielomateriałowe, typu tetrapak;
- d) odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji i odpady zielone;
- e) metal, w tym odpady opakowaniowe;
- f) meble i odpady wielkogabarytowe;
- g) odpady remontowo-budowlane i rozbiórkowe;
- h) przeterminowane leki i opakowania po lekach;

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

- i) chemikalia i opakowania po chemikaliach, w tym farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itp.;
- j) zużyte baterie i akumulatory;
- k) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- l) wszelkiego rodzaju lampy żarowe, halogenowe, świetlówki;
- m) zużyte opony.

Na system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Pełczyce składa się segregacja:

1. prowadzona przez mieszkańców (tzw. segregacja „u źródła”),
2. prowadzona w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowanym przy ulicy Rakoniew w Pełczycach w godz. 14.00-18.00,
3. zbiórka odpadów wielkogabarytowych (tzw. „wystawki”) organizowana dwa razy w roku.

Zgodnie z art. 9b ust. 2 ww. ustawy do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych, prowadzonego przez Burmistrza Pełczyc, wpisane zostały następujące przedsiębiorstwa:

1. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Szpitalna 4, 74-320 Barlinek.
2. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Wolności 28, 73-200 Choszczno.
3. Przedsiębiorstwo Handlowo- Usługowe „KOMUNALNIK” Sp. z o.o. ul. Jerzego 1a, 50-518 Wrocław.
4. ENERIS Surowce S.A., Oddział w Gorzowie Wlkp. ul. Podmiejska 19, 66-400 Gorzów Wlkp.
5. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Myśliborzu, ul. Celna 21, 74-300 Myślibórz.
6. ATF Sp. z o.o. Sp. k., Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec.

System gospodarki odpadami komunalnymi funkcjonował w oparciu o RIPOK-i. Powiększenie regionów umożliwiło instalacjom RIPOK większy dostęp do strumienia odpadów, przy ograniczeniu monopolistycznych praktyk oraz zwiększeniu konkurencyjności. Zgodnie z dotychczasowymi założeniami funkcjonującego systemu gospodarowania odpadami, wszystkie wytworzone zmieszane odpady komunalne oraz selektywnie zebrane odpady zielone i odpady ulegające biodegradacji w granicach jednego regionu były przetwarzane w tym regionie w instalacjach RIPOK. Natomiast pozostałe odpady komunalne mogły być przetwarzane poza granicami regionu, w którym zostały odebrane lub zebrane. W obecnie obowiązującym stanie prawnym zniesiono obowiązek regionalizacji w zakresie konieczności przekazywania odpadów ulegających biodegradacji, niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania i z procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania do instalacji RIPOK, znajdującej się w danym regionie. Konsekwencją powyższego jest zmiana statusu instalacji RIPOK na instalację komunalną. Wykaz instalacji komunalnych (istniejących i planowanych) jest prowadzony przez marszałka województwa i zamieszczany w Biuletynie Informacji Publicznej Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

W przypadku frakcji odpadów selektywnie zbieranych, w ramach zagospodarowania odpadów, przedsiębiorcy zobowiązani są do przekazania ich do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*.

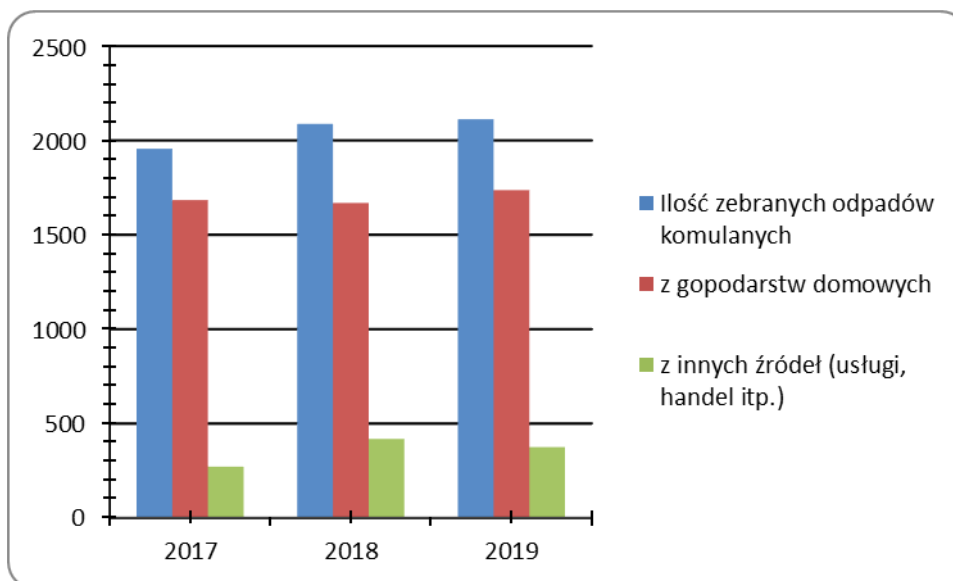
Od 1 lipca 2016 r. usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy Pełczyce realizuje firma ENERIS Surowce S.A. Oddział w Gorzowie Wlkp., ul. Podmiejska 19, 66-400 Gorzów Wlkp. Aktualnie niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, odebrane od właścicieli nieruchomości, muszą być przekazywane do instalacji komunalnej. Odpady z terenu Gminy Pełczyce trafiają do instalacji „Eko-Myśl” w miejscowości Dalsze 36, 74-300 Myślibórz, posiadającej wg WPGO WZ status instalacji komunalnej.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

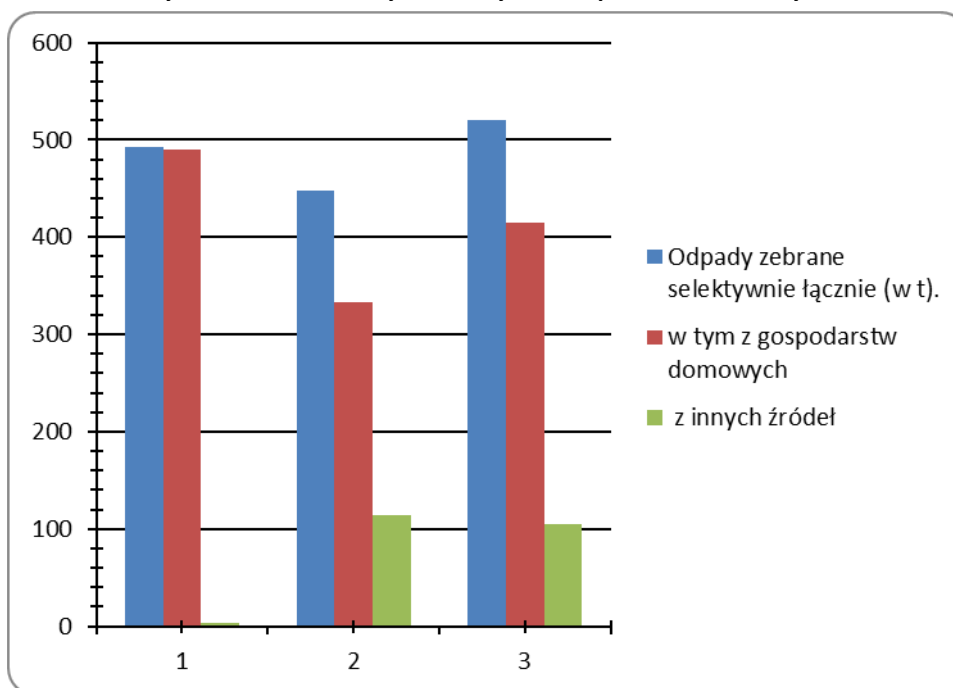
Na poniższych wykresach oraz w tabelach przedstawiono informacje dotyczące gospodarki odpadami, na podstawie danych z GUS.

Wykres 1. Ilość zebranych odpadów komunalnych w ciągu roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2. Ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych.

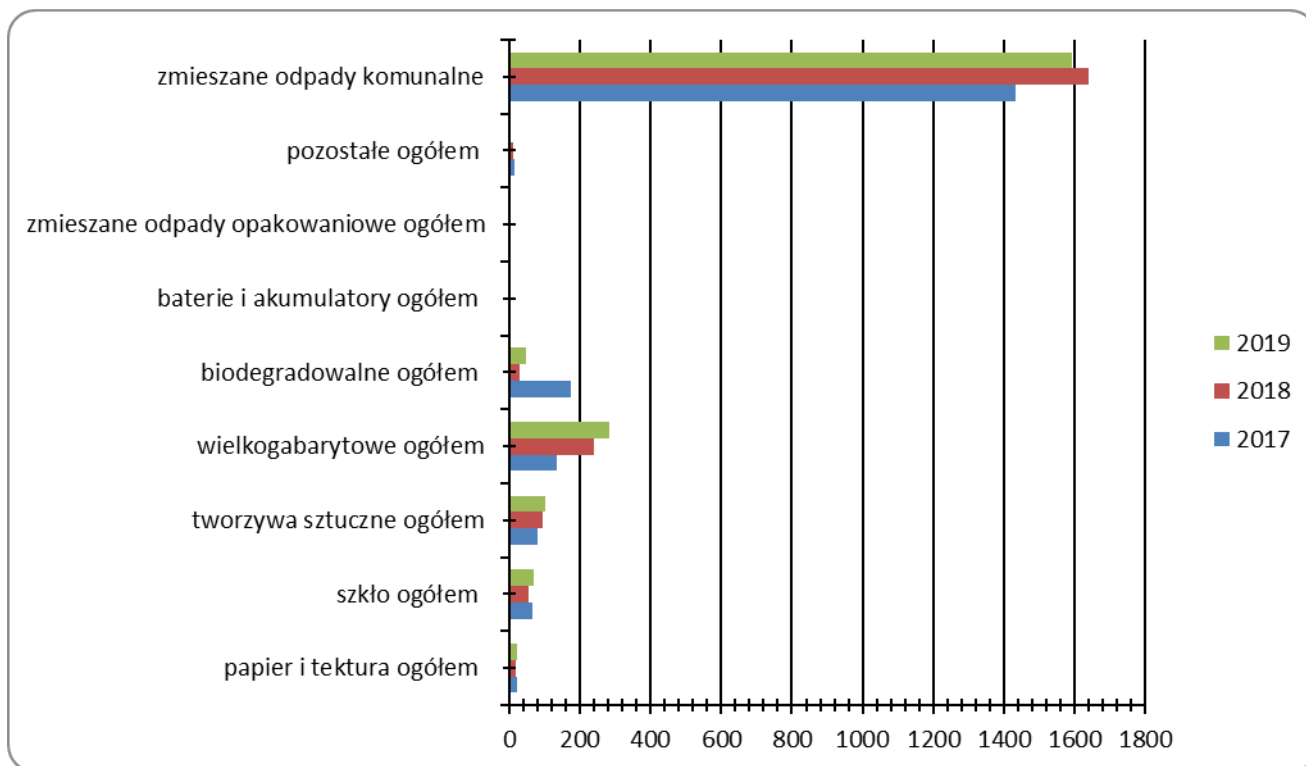

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Wykres 3. Ilość zebranych odpadów w podziale na frakcje.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Pełczyce wdrożyła i realizuje obowiązki nałożone na Gminę w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Istotną kwestią są koszty ponoszone przez Gminę z tytułu świadczenia usług w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych, które corocznie wzrastają. W celu osiągnięcia prawidłowych poziomów odzysku (recyklingu) gmina musi prowadzić nadal działania edukacyjne, ale również mieszkańcy muszą wykazać większe chęci i prawidłowo segregować wytworzone przez siebie odpady. W ubiegłych latach Gmina Pełczyce osiągnęła wymagany poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami ww. frakcji odpadów. Nie udało się natomiast osiągnąć wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła. Z tego względu cele na przyszłe lata, w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, dla Gminy Pełczyce są następujące:

1. zmniejszenie ilości powstających odpadów komunalnych;
2. zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi (kontrole, edukacja ekologiczna);
3. zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).

Na terenie gminy brak jest terenów po mogiłnikach odpadów. Aktualnie na terenie Gminy Pełczyce zlokalizowane są 3 „dzikie” wysypiska odpadów. Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032 w Pełczycach znajduje się kompostownia bioodpadów (odpadów zielonych), gdzie odbywa się przetwarzanie biologiczne w przyzmach prowadzone przez BKF Polska Sp. z o.o. ul. Stołczyńska 100, 71-869 Szczecin. Maksymalne moce przerobowe instalacji - 2.064 Mg/rok.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” do dnia 31 grudnia 2032 r. instalacje lub urządzenia zawierające azbest powinny zostać oczyszczone z wyrobów azbestowych. Obowiązek usuwania tych wyrobów ciąży na właścicielu nieruchomości. Usuwanie wyrobów azbestowych następuje sukcesywnie, najczęściej przy pracach remontowych bądź rozbiórkowych. Gmina Pełczyce corocznie udziela dofinansowań z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dofinansowaniu podlegają koszty demontażu pokrycia lub wyrobów zawierających azbest, transportu odpadów niebezpiecznych z miejsca rozbiórki do miejsca unieszkodliwienia oraz koszty unieszkodliwienia odpadów. Dofinansowanie nie obejmuje kosztów związanych z położeniem nowego pokrycia dachowego.

Na terenie Gminy Pełczyce brak jest większych wytwórców odpadów. Zgodnie z Rejestrem podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami (BDO), na terenie Miasta i Gminy Pełczyce siedzibę posiadają 83 podmioty wpisane do ww. rejestru.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, stopień realizacji programu za lata 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Gospodarowanie odpadami*, zapobieganie powstawaniu odpadów, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska.

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 27. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: Gospodarowanie odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Recykling i odzysk odpadów.2. Lokalizowanie obiektów służących do zagospodarowania odpadów na terenach do tego przeznaczonych.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Związane z niewłaściwym zagospodarowaniem odpadów.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, zapobiegania ich powstawaniu.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Kontrole podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami.2. Prowadzenie kontroli nad gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 28. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: Gospodarowanie odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIA Z ZAKRESU GOSPODAROWANIA ODPADAMI
1.	Objęcie umowami na odbiór zmieszanych odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy
2.	Zwiększenie ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.
3.	Realizacja założeń Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pełczyce.
4.	Prowadzenie ciągłej kontroli wyposażenia nieruchomości w pojemniki do zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych.
5.	Rozwój selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych .
6.	Rozwój selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

7.	Rozwój selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych ze strumienia odpadów komunalnych.
8.	Określenie zasad zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
9.	Zakup odpowiedniego sprzętu (pojemniki, worki) w celu utworzenia systemu zbierania odpadów ulegających biodegradacji.
10.	Organizacja systemu gromadzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
11.	Określenie zasad zbiórki odpadów budowlanych w gminie oraz stworzenie możliwości ich zagospodarowania.
12.	Rozwój selektywnego zbierania odpadów budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych.
13.	Edukacja mieszkańców Gminy Pełczyce w zakresie gospodarki odpadami poprzez rozpropagowywanie ulotek.
14.	Likwidacja przez Gminę Pełczyce 3 „dzikich” wysypisk odpadów.

III. ANALIZA SWOT

Głównym problemem z zakresie gospodarki odpadami jest nieosiągnięcie przez Gminę wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, a co za tym idzie wysoki udział zmieszanych odpadów komunalnych w łącznej masie odbieranych od mieszkańców odpadów oraz związane z tym kary finansowe.

Tab. 29. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gospodarowanie odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Selektywna zbiórka odpadów.4. Wyznaczony punkt zbierania odpadów problemowych.5. Prowadzenie przez gminę systematycznego demontażu i unieszkodliwiania azbestu.	<ol style="list-style-type: none">1. Niekontrolowane spalanie odpadów w piecach domowych.2. Powstawanie „dzikich” wysypisk odpadów.3. Wysoki udział zmieszanych odpadów komunalnych w łącznej masie odbieranych odpadów komunalnych z terenu gminy Pełczyce.4. Nieosiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Edukacja w zakresie właściwego postępowania z odpadami.2. Możliwość uzyskania dofinansowania na demontaż wyrobów zawierających azbest.	<ol style="list-style-type: none">1. Zagospodarowanie odpadów niezgodnie z obowiązującymi przepisami.2. Niewłaściwa segregacja odpadów komunalnych prowadzona przez mieszkańców.3. Wysokie koszty nowych pokryć dachowych.4. Kary finansowe za nieosiągnięcie wymaganych poziomów odzysku, recyklingu.

6.9. Zasoby przyrodnicze gminy

Na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.) obszarowymi formami ochrony przyrody są w Polsce parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne. Formami ochronnymi są również pomniki przyrody i stanowiska dokumentacyjne oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

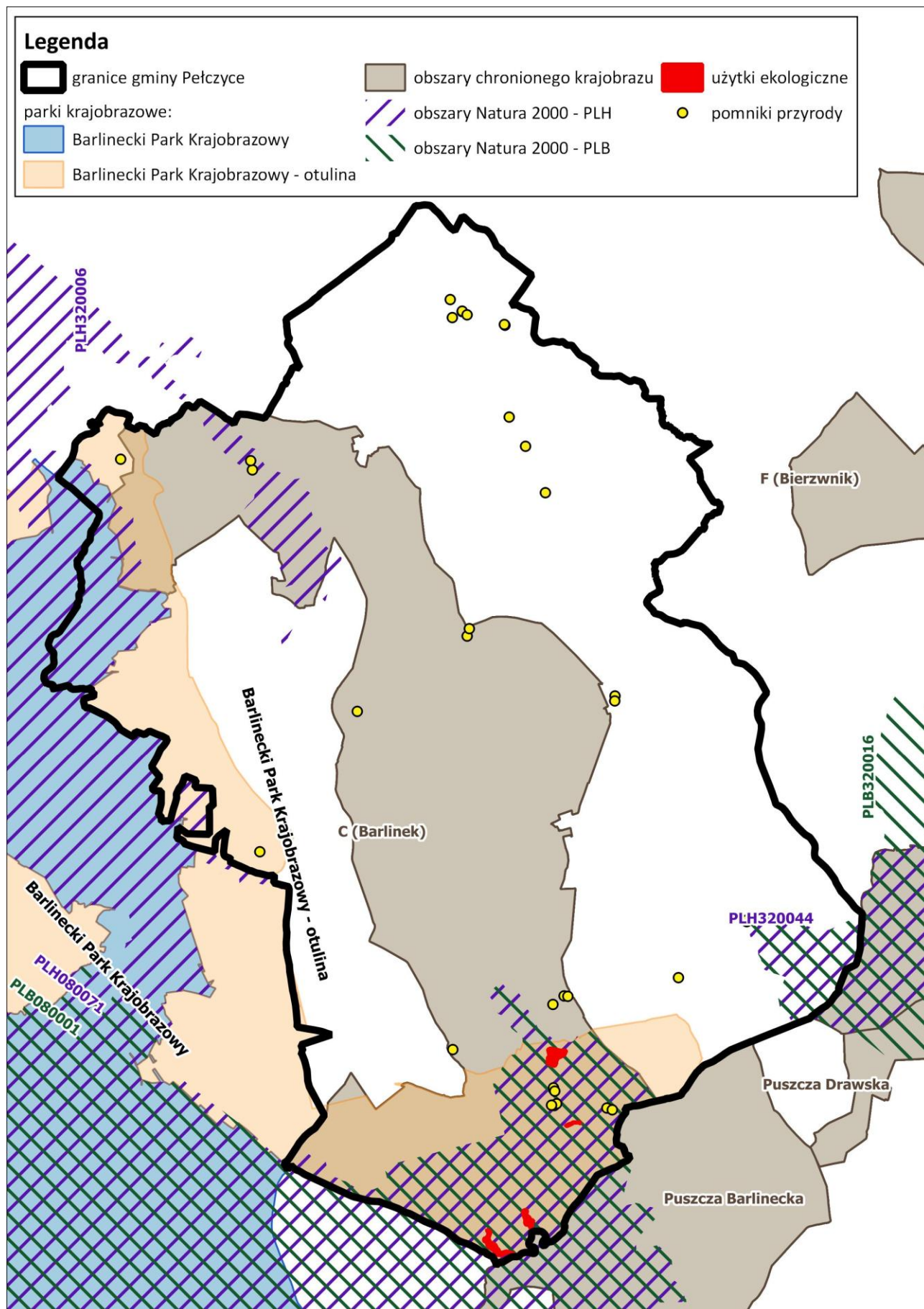
**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Na terenie Gminy Pełczyce zlokalizowanych jest kilka form ochrony przyrody i krajobrazu. Poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę oraz lokalizację gminy na tle istniejących form ochrony przyrody (rycina nr 4).

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Ryc. 4. Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Pełczyce.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

A. PARK KRAJOBRAZOWY

Uchwałą Nr XIX/232/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 września 2020 r. w sprawie *Barlineckiego Parku Krajobrazowego*, Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy, położony na obszarze województwa zachodniopomorskiego, na terenie gmin Barlinek, Nowogródek Pomorski, Pełczyce otrzymał nazwę Barlinecki Park Krajobrazowy. Obejmuje on obszar o powierzchni 11.694,29 ha, na terenie gmin: Barlinek (10.658,90 ha), Nowogródek Pomorski (561,34 ha) w powiecie myśliborskim, Pełczyce (474,05 ha) w powiecie choszczeńskim w województwie zachodniopomorskim. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 18.809,48 ha, na terenie gmin: Barlinek (9.332,58 ha), Nowogródek Pomorski (6.096,41 ha) w powiecie myśliborskim, Pełczyce (3.380,49 ha) w powiecie choszczeńskim, w województwie zachodniopomorskim. Celem wyznaczenia otuliny jest ochrona Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Szczególnymi celami ochrony Parku są:

- 1) ochrona wartości przyrodniczych, w tym ekosystemów Puszczy Barlineckiej, w szczególności – drzewostanów żywej buczyny pomorskiej i kwaśnej buczyny, łągów olszowych i jesionowych i olsów źródłkowych, muraw kserotermicznych, mezotroficznych zbiorników z podwodnymi łąkami ramienic, torfowisk wysokich z roślinnością torfowotwórczą oraz naturalnych dystroficznych zbiorników wodnych, doliny rzeki Płoni, w szczególności - zasilanej źródłkami wraz z kompleksami wilgociolubnej roślinności; pozostałości dużych kompleksów leśnych, bogactwa fauny i szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin oraz zbiorowisk roślinnych, jarów i wąwozów ze skałami osadowymi, w szczególności: skałami wapiennymi, zlepieńcami, piaskowcami i gładzami narzutowymi;
- 2) ochrona wartości historycznych i kulturowych, w tym obiektów i form tradycyjnego budownictwa szkieletowego, swoistego charakteru zabudowy wiejskiej, obiektów związanych z dawnym młynarstwem, obiektów kultury materialnej, w szczególności kamieni pamiątkowych, nagrobków;
- 3) ochrona walorów krajobrazowych, w szczególności układów zieleni komponowanej - parków: podworskich, popałacowych i pocmentarnych, cmentarzy i alei, malowniczego polodowcowego krajobrazu moreny czołowej z erozjami wąwozowymi i unikalnymi skałkami zlepieńca wapienno - żwirowego, w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego, starych drzewostanów dębowych.

B. OBSZARY NATURA 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 obejmuje obszary zlokalizowane na terenie Gminy Pełczyce. W gminie znajdują się 4 obszary sieci Natura 2000, tj.: „Lasy Puszczy nad Drawą” PLB320016, „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” PLH320006, „Puszcza Barlinecka” PLB080001 oraz „Ostoja Barlinecka” PLH080071.

- „Lasy Puszczy nad Drawą” (kod obszaru: PLB320016)

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 19 0279,05 ha. Obejmuje on większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują bory sosnowe z domieszką brzozy, dębu i topoli. Zostały one znacznie przekształcone w wyniku prowadzenia gospodarki leśnej na tym terenie przez kilkadziesiąt lat. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek Drawy i Płocicznej (poza gminą Pełczyce). Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. Występuje tu co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi, jedna z najważniejszych ostoi puchacza oraz kilku gatunków ptaków drapieżnych w Polsce, ważne zimowisko łabędzia krzykliwego (do 150 ptaków) oraz jedno z najważniejszych w Polsce

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

łęgówisk żurawia. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika i puchacza, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, lelek, muchołówka mała, rybitwa czarna, rybołów, trzmielojad i gągoń; w stosunkowo wysokich zagęszczeniach występują: bąk, dzięcioł czarny, lerka, zimorodek i żuraw. Jesienią liczebność wędrujących żurawi przekracza 1% populacji szlaku wędrówkowego; w wysokim zagęszczeniu zimą występuje łabędź krzykliwy (do 150 osobników). Dla ww. obszaru nie przyjęto dotychczas planu zadań ochronnych.

- „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (kod obszaru: PLH 320006)

zajmuje powierzchnię 20 744,1 ha, położony jest na wysokości od 14 do 100 m n.p.m. Obszar ten został ustanowiony dyrektywą Rady 92/43/EWG (dokument nr C(2008) 8039) (2009) przyjętą Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. Obszar ten rozciąga się także na terenie gmin: Barlinek, Bielice, Dolice, Kobyłanka, Przelewice, Pyrzyce, Warnice, Stare Czarnowo oraz Stargard Szczeciński. Obszar położony jest na południowy wschód od Szczecina. Obejmuje doliny: rzeki Płoni od źródeł w rejonie Barlinka do miejscowości Kołbacz i jej dwóch dopływów: Strzelicy i Krzekny. Południowa część doliny znajduje się w granicach Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego (obecnie Barlineckiego Parku Krajobrazowego). W dolinie rzeki położone jest jedno z największych w Polsce jezior - Jezioro Miedwie (35 km²) będące jednocześnie ujęciem wody pitnej dla miasta Szczecina. Ostoja obejmuje rozległe korytarze ekologiczne o randze ponadregionalnej (Dolina Płoni) i regionalnej (Dolina Krzekny) bardzo intensywnie wykorzystywane przez ptaki migrujące. Obszar zróżnicowany jest na dwie jednostki o odmiennej genezie, budowie geomorfologicznej i strukturze siedliska. Pierwsza to „źródłiskowa dolina Płoni” – przełom górnego odcinka Płoni przez morenę czołową. Porośnięty jest grądami środkowoeuropejskimi, kwaśnymi buczynami oraz lasami mieszanymi sąsiadującymi z murawami kserotermicznymi i płatami ciepłych dąbrów. Występują tu także suche, piaszczyste wzgórza zajęte przez bory mieszane i łąki mezofilne. Torfowisko w dnie doliny, z udziałem łąk wilgotnych i zmiennowilgotnych, obfituje w osobliwości florystyczne, typowe dla siedlisk zasobnych w wapń. Wokół bogatych w węglan wapnia źródeł utworzyły się trawertyny i torfy źródłiskowe. Drugim obszarem jest „Basen Pra-Miedwia”. Obejmuje on dolinę Płoni i Krzekny w obrębie tzw. plejstoceńskiego zastoiska wodnego i moreny dennej. Są to równiny o bardzo żyznych glebach (czarne ziemie pyrzyckie) powstałe po sztucznym obniżeniu poziomu wody wielkiego jeziora tzw. Pra-Miedwia. W głębszych partiach zbiornika powstały jeziora typu ramienicowego, np. Miedwie, Płoń, Będgoszcz, Zaborsko, Żelewo i Żelewko. W rejonie jeziora Płoń rozwinęły się kompleksy bagiennych olsów i łęgów, a na skłonach doliny: żyzne łąki wiązowe i grądy. Na eksponowanych zboczach występują murawy kserotermiczne. Stwierdzono tu występowanie 17 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 11 gatunków z załącznika II tej Dyrektywy. Do najważniejszych biotopów należą torfowiska węglanowe (*Caricion davallianae*), wykształcone w wodach i na brzegach jezior, lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne. Występują tu największe w Polsce powierzchnie szuwarów kłociowych, najbogatsza w Polsce populacja storczyka błotnego oraz jedno z nielicznych w Polsce stanowisk turzycy *Buxbaumia* i marzycy czarniawej. Do walorów obszaru należy dobrze zachowany pasmowy układ biotopów, obejmujący pełną gamę typowych zbiorowisk roślinnych z charakterystycznymi gatunkami. Dla ww. obszaru przyjęto plan zadań ochronnych.

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

- „Puszcza Barlinecka” (kod obszaru: PLB 080001)

zajmuje powierzchnię 26 505,6 ha. Obszar ten został ustanowiony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obszar obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszaru znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska. Lasy zajmują ponad 80 % powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach cieków i w okolicy źródeł - łągi. Dla ww. obszaru przyjęto plan zadań ochronnych.

- „Ostoja Barlinecka” (kod obszaru: PLH 080071).

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 26 596,4 ha. Obszar ten podobnie jak obszar „Puszcza Barlinecka” obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Propozycja utworzenia obszaru ma na celu ochronę specjalnych typów siedlisk występujących na tym terenie. Dla ww. obszaru nie przyjęto dotychczas planu zadań ochronnych.

C. REZERWATY PRZYRODY

Obecnie na obszarze gminy nie istnieją żadne ustanowione rezerwaty przyrody.

W gminie zlokalizowany jest jeden obszar o walorach kwalifikujących się do utworzenia obiektu o takim statusie. Planowany obszar to „Łęgi Źródłiskowe pod Chrapowem”, proponowana forma ochrony to rezerwat ścisły i częściowy, stworzony z uwagi na istniejący kompleks krajobrazowy, z wiszącymi torfowiskami źródłiskowymi, żyznymi lasami jesionowymi i łąkami źródłiskowymi. Teren ten obejmuje fragment zbocza i terasy zalewowej rzeki Płoni. Zagrożenia dla tego obszaru stanowią: melioracje, ekspansja gospodarki rybackiej na stawach, zaniechanie gospodarki łąkarskiej w dolinie Płoni (sukcesja w kierunku mniej cennych zbiorowisk). Dla tego obszaru zastosowanie mają także przepisy o ochronie siedlisk gatunków cennych.

D. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

W środkowej części gminy położony jest obszar chronionego krajobrazu „C” (Barlinek), który został powołany na mocy rozporządzenia nr 12 Wojewody Gorzowskiego, z dn. 24 listopada 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego nr 20 poz. 266). Dla obszaru chronionego krajobrazu obowiązuje aktualnie Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (t.j. Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1637 ze zm.).

Powierzchnia ww. obszaru wynosi 13 108,2 ha. Na terenie obowiązują następujące ustalenia w zakresie ochrony czynnej:

- 1) w zakresie ochrony ekosystemów leśnych - prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk,
- 2) w zakresie ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych – dostosowanie zabiegów agrotechnicznych do wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je gatunków fauny,

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości, oczek wodnych oraz sprzyjanie ograniczaniu ich sukcesji,

- 3) w zakresie ochrony ekosystemów wodnych - zachowanie i ochrona zbiorników wodnych wraz z pasem roślinności okalającej, ograniczanie zabudowy na skarpach wysoczyznowych, zapewnianie swobodnej migracji fauny w ciekach wodnych, wdrażanie programów reintrodukcji i restytucji rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin i grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi.

E. ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Dotychczas w gminie Pełczyce nie funkcjonował żaden obiekt o tym statusie, jednak waloryzacja przyrodnicza zawiera propozycje objęcia tą formą ochrony następujących terenów:

- Zespół przyrodniczo - krajobrazowy Doliny Strzelicy (1,5 km na zachód od Pełczyc), proponuje się objęcie ochroną przyrody i krajobrazu doliny strumienia i starodrzewia wraz ze stanowiskami gatunków chronionych i zagrożonych.
- Zespół przyrodniczo - krajobrazowy Obszar jeziora Panieńskiego oraz Pełcz wraz ze strefą brzegową i chronionymi elementami kulturowymi na terenie miasta Pełczyce.

Największym zagrożeniem dla tych terenów jest postępująca parcelacja zboczy i brzegów na działki rekreacyjne oraz ich nieuregulowana zabudowa.

F. POMNIKI PRZYRODY

W gminie Pełczyce, według informacji uzyskanych w Urzędzie Miejskim w Pełczycach, znajdują się pomniki przyrody będące pojedynczymi drzewami, występujące w grupach oraz głązy narzutowe.

W poniższej tabeli nr 30 wskazano pomniki przyrody występujące w Gminie Pełczyce.

Tab. 30. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Pełczyce.

Pomniki przyrody	Akt ustanawiający
2 lipy drobnolistne - <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2 dęby szypułkowe - <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i>	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>)	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Pomniki przyrody	Akt ustanawiający
Lipa drobnolistna - Tilia cordata	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2 dęby szypułkowe - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2 dęby szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 28 Wojewody Gorzowskiego z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2 dęby szypułkowy - Quercus robur	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Lipa drobnolistna - Tilia cordata	Uchwała Nr XXIII/168/2001 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 20 września 2001 r. w sprawie uznania pomników przyrody
Wierzba biała - Salix alba	Uchwała Nr XXIII/168/2001 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 20 września 2001 r. w sprawie uznania pomników przyrody.
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Uchwała Nr X/64/03 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie uznania pomników przyrody
Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - Pinus sylvestris	Uchwała Nr XIX/97/04 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 12 lutego 2004 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Uchwała Nr X/64/03 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie uznania pomników przyrody
Głaz narzutowy	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Głaz narzutowy	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dnia 12 września 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Głaz narzutowy	Uchwała nr XXVII.196.2014 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 3 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
Lipa drobnolistna - Tilia cordata	Uchwała nr XXVII.196.2014 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 3 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Uchwała nr VII.78.2019 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 5 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody
Dąb szypułkowy - Quercus robur	Uchwała nr VII.78.2019 Rady Miejskiej w Pełczycach z dnia 5 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody

Źródło: Urząd Miejski w Pełczycach

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

G. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Obecnie na obszarze gminy istnieje pięć ustanowionych użytków ekologicznych o łącznej pow. 18,14 ha. Ta forma ochrony umożliwi zachowanie cennych fragmentów przyrody uwzględniając równocześnie potrzeby człowieka w warunkach racjonalnego gospodarowania. W Gminie Pełczyce występują następujące użytki ekologiczne:

- użytek ekologiczny znajdujący się na powierzchni około 8,4 ha, na południe od Krzynek, podległy nadleśnictwu Barlinek. Przedmiotem ochrony jest zbiornik wodny i kompleks mokradeł stanowiący ostoję ptactwa.
- użytek ekologiczny „Leśne zbocze”, znajdujący się na południe od Krzynek, to ekosystem mający charakter boru mieszanego, posiadający niewielką wartość przyrodniczą. Sporządzona waloryzacja przyrodnicza ocenia, iż obszar ten nie spełnia ustawowej definicji użytku ekologicznego,
- trzy użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 9,47 ha, ustanowione zgodnie z Uchwałą Nr XX/139/08 Rady Miejskiej z dnia 4 grudnia 2008 r., użytki położone są w kompleksach leśnych Nadleśnictwa Barlinek, Leśnictwo Niesporowice, oznaczone numerami 823 h, 824 j, 821 f – stanowiące działki 223/2 o powierzchni 1,35 ha, 224/2 o powierzchni 4,20ha i 221 o powierzchni 3,92ha, położone w obrębie ewidencyjnym Krzynki. W waloryzacji przyrodniczej gminy dodatkowo proponuje się utworzenie 14 użytków ekologicznych, głównie na terenach podmokłych i torfowiskowych, najbardziej charakterystyczne z nich to: Łęg w dolinie Małej Iny, Jezioro Jan, Jezioro Sulkowskie, Wąwóz na krawędzi doliny Płoni, Jezioro Krzywe, Jezioro koło Trynna, Jarosławskie oczka, Jezioro Przekorno, Torfowisko nad jez. Duży Pełcz, Torfowiska kotłowe, Żurawina, Grzybienie.

H. OCHRONA GATUNKOWA

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, a w szczególności gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem. Obecnie podstawą prawną określającą szczegóły ochrony gatunkowej są stosowne akty wykonawcze w postaci Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) i Rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408). Rozporządzenia zawierają między innymi listę gatunków objętych ochroną ścisłą (całkowitą) i ochroną częściową.

Wśród zwierząt podlegających ochronie gatunkowej występują, m. in.: 13 gatunków bezkręgowców (głównie biegaczowate, trzmiele i motyle), 11 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, około 40 gatunków ptaków (na szczególną uwagę zasługują w tej grupie Bielik, Kania Ruda i Derkacz). Wśród roślin chronionych liczne są gatunki związane ze środowiskiem: wodnym i bagiennym m.in. rosiczka okrągłolistna, śnieżyczka przebiśnieg, powszechnie rokitnik zwyczajny i grąziel żółty.

I. ZIELEŃ URZĄDZONA

Zieleń urządzona jest elementem przyrody mającym na celu polepszenie walorów krajobrazowych lub zapobieganie erozji danych terenów. Jest również czynnikiem kształtującym stosunki wodne na użytkach rolnych. Do terenów zagospodarowanych w taki sposób zaliczamy parki miejskie, kompleksy pałacowo-dworskie oraz zieleń śródpolną. Zieleń urządzona na terenie gminy reprezentowana jest przede wszystkim w formie pozostałości zabytkowych założeń zieleni parkowej, alei i szpalerów przydrożnych

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

i śródpolnych, zieleni cmentarnej, przykościelnej oraz dodatkowo w formie obiektów zieleni miejskiej, ogólnodostępnej, o funkcjach rekreacyjnych i estetycznych (zieleńce, boiska trawiaste) oraz zieleni przyzagrodowej.

W wielu miejscowościach gminy Pełczyce zieleń przykościelna, cmentarna i pocmentarna często wkomponowana jest w układ przestrzenny powiązany z dawnymi założeniami parkowo-pałacowymi. Na terenie Gminy funkcjonuje 17 urządzonych parków gminnych oraz 10 cmentarzy gminnych.

J. LASY

Lasy w gminie Pełczyce pełnią ważną funkcję ekologiczną i gospodarczą oraz podnoszą atrakcyjność turystyczną regionu. Lasy w Gminie Pełczyce (wg GUS stan na 31.12.2020 r.) zajmują 3 956,34 ha co stanowi około 19,2 % lesistości, w tym lasy prywatne zajmują 189,10 ha. Obszar gminy administrowany jest przez Nadleśnictwo Choszczno i Barlinek. Lasy gminy Pełczyce skupione są w dwóch kompleksach – na północny zachód od Pełczyc oraz przy południowej granicy gminy (Puszcza Barlinecka). Pomimo niewielkiej lesistości (19,2 %) korzystny jest wysoki udział gatunków liściastych, stanowiących podstawę naturalnej roślinności tych obszarów. W dolinach rzecznych, w okolicach jezior oraz na obszarach źródłiskowych występują niewielkie obszary lasów łęgowych.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, stopień realizacji programu za lata 2014-2015 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Zasoby przyrodnicze gminy*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 31. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: *Zasoby przyrodnicze gminy*.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Ochrona przyrody poprzez ustanawianie form ochrony.2. Zalesienia, zadrzewienia.3. Uwzględnianie zagadnień dotyczących zmian klimatu w opracowaniach strategicznych.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Związane z suszą, pożarom lasów.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych, mądrego korzystanie z terenów udostępnionych turystycznie.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Monitoring lasów prowadzony przez nadleśnictwa.2. Monitoring przyrody prowadzony przez sprawujących nadzór na obszarach objętymi ochroną.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018.

Tab. 32. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: *Zasoby przyrodnicze gminy*.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIA Z ZAKRESU GOSPODAROWANIA ZASOBAMI PRZYRODNICZYMI
1.	Działania prowadzone w lasach leżących na terenie gminy Pełczyce.
2.	Nasadzenia drzew przydrożnych.
3.	Kampanie promocyjne podkreślające znaczenie walorów przyrodniczych gminy.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

4.	Ustanawianie pomników przyrody przez Radę Miejską w Pełczycach.
5.	Znakowanie formy ochrony przyrody (użytku ekologicznego) przez Nadleśnictwo Barlinek.
6.	Prowadzenie edukacji przyrodniczo - leśnej przez Nadleśnictwo Barlinek
7.	Opracowano dokumentację urzędniową (Starosta Choszczeński) dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych w Gminie Pełczyce.
8.	Organizacja ochrony przeciwpożarowej w lasach państwowych przez Nadleśnictwo Barlinek.
9.	Prowadzenie monitoringu lasów państwowych przez Nadleśnictwo Barlinek

III. ANALIZA SWOT

W zakresie analizowanego komponentu do głównych zagrożeń można zaliczyć nielegalne usuwanie drzew, zmiany stosunków wodnych mających wpływ na zasoby przyrodniczy czy zabudowanie terenów nad jeziorami (bez stosownych uregulowań). W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych istotna jest kontynuacja oraz intensyfikacja prowadzenia działań ochronnych i utrzymaniowych lasów oraz realizacja zadań ochronnych w stosunku do istniejących na terenie gminy form ochrony przyrody.

Tab. 33. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze gminy.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Występowanie na terenie Gminy Pełczyce terenów cennych przyrodniczo.2. Sprzyjające warunki przyrodnicze do rozwoju turystyki.3. Występowanie terenów leśnych.4. Prowadzenie prac pielęgnacyjnych i obszarów zieleni urządzonej na terenie gminy (sadzenie nowych drzew i krzewów).	<ol style="list-style-type: none">1. Zbyt mało środków własnych na zadania związane z ochroną przyrody.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Wprowadzanie nowej zieleni urządzonej.2. Zalesienia.3. Działania edukacyjne mające wpływ na kształtowanie prawidłowych postaw mieszkańców oraz turystów.4. Realizacja zadań ochronnych ustanowionych dla form ochrony przyrody.	<ol style="list-style-type: none">1. Nielegalne usuwanie drzew.2. Nieuregulowana zabudowa terenów nad jeziorami.3. Zmiany stosunków wodnych.

6.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W ciągu ostatnich lat nie zgłoszono do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) zdarzeń z gminy Pełczyce, które były poważnymi awariami, w rozumieniu ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi rejestr w postaci bazy danych zakładów - potencjalnych sprawców poważnej awarii przemysłowej. W zakresie opracowania programów zapobiegania awariom, raportów bezpieczeństwa oraz wewnętrznych planów operacyjnych

Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

dla zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia awarii WIOŚ ma funkcję kontrolną w stosunku do przedsiębiorców.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o *Inspekcji Ochrony Środowiska* (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1070) zakłady dużego ryzyka podlegają kontrolom Inspekcji przynajmniej raz w roku, a zakłady zwiększonego ryzyka przynajmniej raz na dwa lata. Na terenie gminy nie ma obecnie zakładów, które stwarzałyby potencjalne zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Poniżej przedstawiono zagadnienia horyzontalne, stopień realizacji programu za lata 2016-2018 oraz analizę SWOT dla obszaru interwencji: *Zagrożenia poważnymi awariami*, zgodnie z wytycznymi do opracowywania programów ochrony środowiska

I. ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

Tab. 34. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji: *Zagrożenia poważnymi awariami*.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	<ol style="list-style-type: none">1. Budowa obiektów/infrastruktury z uwzględnieniem zagadnień klimatycznych.2. Zabezpieczenie infrastruktury komunikacyjnej w celu dostosowania sektora transportu do zmian klimatu.
NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Kontrola zakładów pod kątem zapobiegania zagrożeniom środowiska.
EDUKACJA EKOLOGICZNA	<ol style="list-style-type: none">1. Edukacja mieszkańców w zakresie właściwego postępowania w przypadku awarii, zagrożenia poważną awarią.
MONITORING ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none">1. Monitoring prowadzony przez WIOŚ oraz straż pożarną.2. Współpraca z gminnym zespołem zarządzania kryzysowego.

II. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2016-2018

Tab. 35. Realizacja programu ochrony środowiska w latach 2016-2018 dla obszaru interwencji: *Zagrożenia poważnymi awariami*.

Lp.	REALIZOWANE ZADANIA Z ZAKRESU ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI
1.	Szkolenia dla administracji samorządowej i podmiotów gospodarczych.
2.	Kontrole w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych.
3.	Kontrole na terenie zakładów przemysłowych.
4.	Wzmacnianie kadr pracowniczych prowadzących monitoring środowiska.

III. ANALIZA SWOT

Na terenie Gminy Pełczyce nie ma dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przede wszystkim z uwagi na brak zakładów zaliczanych do zakładów zagrożonych takimi awariami.

**Program Ochrony Środowiska dla MIASTA I GMINY PEŁCZYCE
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Tab. 36. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Kontrola zakładów.2. Brak dużych zakładów przemysłowych.	<ol style="list-style-type: none">1. Brak alternatywy dla transportu przewożącego substancje niebezpieczne.2. Niska świadomość społeczna – postępowania w razie wystąpienia awarii.
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none">1. Wyposażenie organów kontrolnych, jednostek zarządzania kryzysowego w sprzęt, np. Straż pożarna, WIOŚ.2. Kontrole drogowe.	<ol style="list-style-type: none">1. Wzrost natężenia ruchu drogowego.2. Ryzyko skażenia toksycznymi środkami podczas transportu substancji niebezpiecznych.

7. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Główną zasadą, jaką kierowano się przy opracowywaniu niniejszego Programu, jest zasada zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnym rozwoju gospodarczym i społecznym, zgodnym z poszanowaniem walorów przyrodniczych.

W poniższych tabelach nr 37-39 wskazano cele, kierunki interwencji oraz zadania wyznaczone do realizacji w ramach niniejszego Programu, z uwzględnieniem zapisów „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” (Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2 września 2015 r.) oraz planów inwestycyjnych Gminy Pełczyce w zakresie ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030

Tab. 37. Cele, kierunki interwencji oraz zadania.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Liczba opracowanych programów	1	1	Zarządzanie jakością powietrza w gminie Pełczyce	Aktualizacja i realizacja zamierzeń określonych w Programie ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej	Monitorowanie: starosta powiatu, Gmina Pełczyce
			Liczba stref poddana monitoringowi	1	1		Monitoring i ocena jakości powietrza w Gminie Pełczyce (strefa zachodniopomorska)	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska
			Liczba monitorowanych planów	1	1		Monitorowanie zamierzeń określonych w planach gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Pełczyce
			Klasa strefy dla PM10 Stężenie średnioroczne pyłu PM10 Klasa strefy dla BaP Stężenie średnioroczne B(a)P	C 7-10 ug/m ³ C 0,2-0,5 ug/m ³	B lub A W granicach normy B lub A W granicach normy		Prowadzenie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie nawierzchni metodą na mokro)	Zarządcy dróg
			Liczba kontroli	Co najmniej 1	Co najmniej 1		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza	WIOŚ w Szczecinie, organy wydające pozwolenia
			Ilość kontroli	0	1 lub >1		Kontrola gospodarstw	Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							domowych z zakresu zakazu spalania odpadów oraz nieodpowiedniego paliwa	
			Ilość zmodernizowanych budynków	b.d.	Szacunkowo co najmniej 5	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków w gminie Pełczyce, w tym budynków użyteczności publicznej	Gmina Pełczyce, właściciele/ zarządcy budynków
			Klasa strefy dla PM10 Stężenie średnioroczne pyłu PM10 Klasa strefy dla BaP Stężenie średnioroczne B(a)P	C 7-10 ug/m ³ C 0,2-0,5 ug/m ³	B lub A W granicach normy B lub A W granicach normy		Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	Gmina Pełczyce właściciele i zarządcy nieruchomości
			Długość zmodernizowanych dróg (km)	b.d.	Gmina: 2 km	Ograniczenie emisyjności transportu, rozwój transportu publicznego	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg	Gmina Pełczyce, zarządcy dróg (PZD, ZZDW Koszalin)
			Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km)	0	Szacunkowo co najmniej 3 km		Budowa ścieżek rowerowych	Zarządcy dróg

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Ilość zakupionego taboru	0	1 lub >1		Zakup niskoemisyjnego taboru służbowego	Gmina Pełczyce
						Dalszy wzrost wykorzystania OZE w celu zapewnienia stabilności produkcji i dystrybucji energii	Przyłączenia do OZE	Przedsiębiorcy (np. ENEA)
			Długość sieci (km)	b.d.	b.d.		Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci energetycznych do odbioru energii OZE	Zarządzający sieciami energetycznymi
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Poprawa klimatu akustycznego w gminie Pełczyce	Ilość osób narażonych na ponadnormatywny hałas w gminie	b.d.	0	Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	Ocena klimatu akustycznego na obszarze miejscowości Pełczyce	Zadanie monitorowane przez WIOŚ w Szczecinie
			Ilość wybudowanych zabezpieczeń (szt.)	1	Co najmniej 1		Budowa zabezpieczeń chroniących przed hałasem	Zarządcy dróg
			Liczba kontroli (szt.)	1	Co najmniej 1		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska	Starosta powiatu, WIOŚ w Szczecinie
			Liczba sporządzonych map/programów (szt.)	b.d.	b.d.		Sporządzanie map akustycznych dla dróg wojewódzkich/programów ochrony przed hałasem	Zarządcy dróg, linii kolejowej
							Wprowadzanie do mpzp informacji z mapo akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji	Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							terenów pod względem akustycznym	
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne	0	0	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych	Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska
							Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowane przez WIOŚ w Szczecinie
							Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Gmina Pełczyce
							Pozyskiwanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających PEM (zgłoszenia instalacji)	Starosta powiatu, WIOŚ w Szczecinie
			Długość skablowanych linii (km)	b.d.	b.d.		Skablowanie napowietrznych linii 15kV.	ENEA Operator Sp. z o.o., przedsiębiorstwa
			Długość wybudowanych, rozbudowanych linii (km)	b.d.	b.d.		Rozbudowy sieci, budowy sieci i linii elektroenergetycznej	ENEA Operator Sp. z o.o., przedsiębiorstwa

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych	Ilość JCW spełniających wymagania dobrego stanu wód powierzchniowych	1 (z 5 JCW) 20 %	>1 (20%)	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych	Ograniczanie oddziaływania na tereny wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu	Rolnicy (duże gospodarstwa rolne)
							Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody	Rolnicy (duże gospodarstwa rolne)
							Promowanie działań ograniczających oddziaływanie rolnictwa	ARiMR, ODR
							Realizacja zadań określonych w planach Gospodarowania Wodami (PGW)	PGW RZGW
							Realizacja zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową, przed skutkami suszy	PGW RZGW
							Monitoring diagnostyczny jezior	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska
							Ocena stanu JCWP i JCWPD	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska
							Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do	Organy wydające pozwolenia wodnoprawne, Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							ziemi/kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych	
							Utrzymanie/ przywrócenie wymaganych standardów wodom wykorzystywanym do kąpiel, w szczególności pod względem sanitarnym	Właściciele/ zarządcy miejsc przeznaczonych do kąpeli. Monitorowanie: Powiatowa SSE w Choszcznie
			Ilość JCWPd o dobrej lub zadawalającej jakości (szt.)	3 (75 %)	4 (100 %)		Utrzymanie przywrócenie wymaganych standardów wodom podziemnym wykorzystywanym do celów pitnych	Właściciele/ zarządcy ujęć. Monitorowanie przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Choszcznie
			Ilość wybudowanych/zmodernizowanych ujęć (szt.)	b.d.	b.d.		Budowa/modernizacja ujęć	Gmina Pełczyce
			Ilość ustanowionych stref (szt.)	b.d.	b.d.		Ustanawianie stref ochronnych ujęć	PGW RZGW
		Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą				Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego/ gospodarowanie wodami uwzględniające	Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie zbiorników wodnych z zachowaniem bezpieczeństwa	Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
						zmiany klimatyczne		
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Długość sieci (GUS) w km	70,5 km	>70,5 km	Sprawny i funkcjonalny system sieci służących do poboru wody oraz odprowadzania ścieków	Rozbudowa/ przebudowa modernizacja sieci wodociągowej	Gmina Pełczyce, zarządcy sieci
		% ludności korzystającej z sieci	95,1%	> 95,1 %				
		Ilość stacji uzdatniania	3				Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody	Gmina Pełczyce, zarządcy sieci
		Długość sieci (GUS) w km	82,6 km	> 82,6 km				
		% ludności korzystającej z sieci	92,7 %	> 92,7 %			Rozbudowa/ przebudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	Gmina Pełczyce, zarządcy sieci
							Budowa/rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Gmina Pełczyce, zarządcy sieci
		% ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (GUS)	94,7 %	>94,7 %				
		Ilość oczyszczalni ścieków	8	8 lub >8			Modernizacja, rozbudowa, budowa oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków	Gmina Pełczyce, zarządcy infrastruktury
		Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	627,4 dam ³	<627,4 dam ³		Ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na	Gmina Pełczyce	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
			ogółem (dam ³)				przesyła oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	
							Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Właściciele terenów
			Ilość kontroli:	63	63		Kontrola zbiorników bezodpływowych	Gmina Pełczyce
			Ilość zbiorników/ przydomowych oczyszczalni	63 zbiorniki 20 oczyszczalni	63 zbiorniki 20 oczyszczalni		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Pełczyce
							Kontrola podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub ziemi	WIOŚ w Szczecinie, podmioty wydające pozwolenie
							Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem	Starosta powiatu, Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi				Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	OUG w Poznaniu, marszałek województwa, starosta powiatu
7.	GLEBY	Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu				Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Szkolenie dla rolników	ARiMR, ZODR w Barzkowicach
							Sporządzanie i realizacja planów rolno-środowiskowych	ZODR w Barzkowicach
							Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Starosta powiatu, Gmina Pełczyce
			Powierzchnia gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych poddana rekultywacji (ha)	b.d.	b.d.		Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym, w tym nieczynnych składowisk odpadów	Starosta powiatu, Gmina Pełczyce, właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
		Zalesienia gruntów nieprzydatnych na inne cele	Powierzchnia nieużytków (ha) Powierzchnia lasów ogółem (ha)	3.817,91	b.d.	Zalesienia w obrębie nieużytków	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne w Gminie Pełczyce Promowanie działań zalesieniowych jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	Właściciele gruntów ARiMR
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych (Mg)	2018-1643,1 2019-1592,4	<1592,4	Racjonalna gospodarka odpadami	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	Przedsiębiorstwo obsługujące gminę Pełczyce
			Liczba przeprowadzonych kontroli	4	W zależności od potrzeb		Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach i właściwego postępowania z odpadami, w zakresie przypisanym burmistrzowi w ww. ustawie	WIOŚ w Szczecinie, marszałek województwa, starosta powiatu, Gmina Pełczyce
			Liczba przeprowadzonych kontroli	125	W zależności od potrzeb		Kontrola w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy w celu osiągnięcia	Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							wymaganych poziomów odzysku	
			Ilość usuniętego/unieszkodliwionego azbestu (w Mg)	0	ok. 30 Mg		Realizacja programu usuwania azbestu z terenu gmin	Gmina Pełczyce
						Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami	Gmina Pełczyce, przedsiębiorstwa
			Ilość istniejących dzikich wysypisk (GUS)	3	0		Usuwanie dzikich wysypisk/ odpadów porzuconych w lasach	Gmina Pełczyce, Nadleśnictwo Barlinek
							Realizacja kluczowych inwestycji związanych z komunalną gospodarką odpadami (np. związanych z rozbudową/budową instalacji)	Gmina Pełczyce, zarządcy instalacji

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów	Gmina Pełczyce, starosta powiatu, przedsiębiorcy
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej				Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich	Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych w celu zachowania różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich	ARiMR
			Liczba ustanowionych planów	1	2		Kontynuacja zatwierdzenia planu zadań ochronnych dla obszarów N2000	RDOŚ w Szczecinie

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							Określenie pojemności turystycznej dla obszarów cennych przyrodniczo	Nadleśnictwo Barlinek, RDOŚ w Szczecinie
			Ilość zaktualizowanych waloryzacji	0	1		Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej	Gmina Pełczyce
							Inwentaryzacja przyrodnicza, konserwacja pomników przyrody, modernizacja terenów zieleni, nasadzenia drzew, usuwanie chorych drzew, przebudowa drzewostanów	Gmina Pełczyce, Nadleśnictwo Barlinek
			Ilość pomników przyrody	31	31 lub >31		Ustanawianie pomników przyrody	Gmina Pełczyce
							Znakowanie form ochrony przyrody	Gmina Pełczyce, Nadleśnictwo Barlinek, RDOŚ w Szczecinie
							Zapewnienie walorów krajobrazowych i ochrony bioróżnorodności biologicznej, wstępowania/powiększania terenów zielonych w planowaniu	Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							przestrzennym (szczególnie występowania korytarzy ekologicznych)	
							Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	Gmina Pełczyce, powiat, Nadleśnictwo Barlinek, RDOŚ w Szczecinie, ZPKWZ
						Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	Ochrona siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo, ich monitoring	RDOŚ w Szczecinie, ZPKWZ Nadleśnictwo Barlinek
							Rewitalizacja cennych przyrodniczo terenów np. parków, alei	Gmina Pełczyce, zarządcy dróg
						Wsparcie działań edukacyjnych oraz tworzenia i modernizacji infrastruktury turystycznej	Budowa , modernizacja infrastruktury turystycznej uwzględniającej walory przyrodnicze, wspierającej działania edukacyjne	Nadleśnictwo Barlinek, ZPKWZ, Gmina Pełczyce, starosta powiatu
		Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej				Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	Uwzględnianie w planach urządzenia lasu przebudowy drzewostanów monokulturowych, które są niezgodne	Nadleśnictwo Barlinek

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							z siedliskiem	
							Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasów	Nadleśnictwo Barlinek
							Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne	Nadleśnictwo Barlinek
							Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	Nadleśnictwo Barlinek, osoby fizyczne
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii				Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof	Starosta powiatu, Gmina Pełczyce, służby inspekcji i straży, WIOŚ w Szczecinie
			Liczba poważnych awarii	0	0		Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom	WIOŚ w Szczecinie
			Ilość Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego	1	1		Sporządzanie/aktualizacja Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego	Gmina Pełczyce

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
						Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	Formacje Obrony Cywilnej – w ramach SWA (system wczesnego alarmowania) i SWO (system wczesnego ostrzegania)	Starosta powiatu, Gmina Pełczyce
							Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców.	Starosta powiatu, Gmina Pełczyce, służby inspekcji i straży, WIOŚ w Szczecinie, Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Tab. 38. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Pełczyce	Gmina Pełczyce	-	-	-	-		RPO WZ, PROW środki własne,	Ilość zmodernizowanych budynków (szt.)
		Budowa/przebudowa, remonty dróg gminnych	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki unijne	Długość zmodernizowanych dróg (km)
		Zakup niskoemisyjnego taboru służbowego	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Ilość zakupionego taboru (szt.)
		Kontrola gospodarstw domowych z zakresu zakazu spalania odpadów oraz nieodpowiedniego paliwa	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					Środki własne	Ilość przeprowadzonych kontroli (szt.)
2.	ZAGROŻENIE HAŁASEM	Budowa zabezpieczeń chroniących przed hałasem	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Ilość wybudowanych zabezpieczeń
		Wprowadzanie do mpzp informacji z mapo akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	
3.	POLA	Wprowadzanie	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne,	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
	ELEKTROMAGNETYCZNE	do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi							zewnętrzne	
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Budowa/modernizacja ujęć	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Pełczycach – I ETAP	Gmina Pełczyce	341.698	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Ilość rozbudowanych oczyszczalni
		Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Pełczycach – II ETAP	Gmina Pełczyce	832.592	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	jw.
		Rozbudowa/ przebudowa, modernizacja sieci kanalizacyjnej w Gminie Pełczyce	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	jw.
		Przebudowa/ rozbudowa stacji uzdatniania wody w Gminie Pełczyce	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		Rozbudowa istniejącej i budowa nowej stacji uzdatniania wody w Pełczycach, budowa odcinków sieci wodociągowej wraz z przyłączeniem istniejących przyłączy w m. Pełczyce (ul. Starogrodzka i Pionierów), Sarnik, Jagów i Będargowo	Gmina Pełczyce	-	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Długość wybudowanej sieci wodociągowej (km) Ilość wybudowanych/rozbudowanych stacji uzdatniania wody
		Rozbudowa/przebudowa, modernizacja sieci wodociągowej w Gminie Pełczyce	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	jw.
		Budowa/rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km)
		Kontrola zbiorników bezodpływowych	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	Ilość przeprowadzonych kontroli
		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		Uzbrojenie terenów inwestycyjnych KSSSE podstrefa Pełczyce – cz. I	Gmina Pełczyce	5.256.937	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
		Uzbrojenie terenów inwestycyjnych KSSSE podstrefa Pełczyce – cz. II	Gmina Pełczyce	-	2.616.000	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Długość wybudowanej sieci (km)
		Modernizacja systemu gospodarki wodno-ściekowej w gminie Pełczyce – poza aglomeracją Pełczyce	Gmina Pełczyce	2.057.994	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	jw.
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		do dzieci i młodzieży								
		Ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
7.	GLEBY	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	
		Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym, w tym nieczynnych składowisk odpadów	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych (ha)
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach i właściwego	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	Ilość przeprowadzonych kontroli

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
	ODPADÓW	postępowania z odpadami, w zakresie przypisanym burmistrzowi w ww. ustawie, w celu osiągnięcia przez Gminę wymaganych poziomów odzysku								
		Kontrola w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	Ilość przeprowadzonych kontroli
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych
		Realizacja programu usuwania azbestu z terenu gmin	Gmina Pełczyce	40.000	40.000	40.000	40.000	120.000	Środki zewnętrzne	Ilość usuniętego azbestu (Mg)
		Usuwanie dzikich wysypisk	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	Ilość usuniętych wysypisk odpadów
		Realizacja kluczowych inwestycji związanych z komunalną gospodarką odpadami (np. związanych z rozbudową/budową instalacji)	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań własnych	Ilość inwestycji
		Uwzględnienie	Gmina Pełczyce	Bez nakładów finansowych					W ramach zadań	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów							własnych	
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Ilość zaktualizowanych waloryzacji
		Inwentaryzacja przyrodnicza, konserwacja pomników przyrody, modernizacja terenów zieleni, nasadzenia drzew, usuwanie chorych drzew, przebudowa drzewostanów – nowe nasadzenia drzew i krzewów	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		Ustanawianie pomników przyrody	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Ilość pomników przyrody
		Znakowanie form ochrony przyrody	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Ilość oznakowań
		Zapewnienie walorów krajobrazowych i ochrony bioróżnorodności biologicznej, wstępowania/powiększenia terenów zielonych w planowaniu przestrzennym (szczególnie występowania korytarzy ekologicznych)	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	
		Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych
		Poprawa funkcjonalności, estetyki przestrzeni w miejscowości Przekolno	Gmina Pełczyce	1.236.033	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
		Zagospodarowanie brzegów Jeziora	Gmina Pełczyce	-	-	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		Panieńskie i Jeziora Stawno							UE i krajowe	
		Zagospodarowanie turystyczne jezior w Pełczycach - budowa mostu wraz z infrastrukturą przy ul. Jeziornej	Gmina Pełczyce	2.036.900	1.000.000	-	-		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
		Budowa , modernizacja infrastruktury turystycznej uwzględniającej walory przyrodnicze, wspierającej działania edukacyjne	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof – dla OSP	Gmina Pełczyce	20.000	20.000	20.000	20.000		Środki własne, zewnętrzne	
			Starosta powiatu, służby inspekcji i straży, WIOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	
		Sporządzenie/ aktualizacja Gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	
		Edukacja w zakresie	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne,	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców							zewnętrzne	
		Formacje Obrony Cywilnej – w ramach SWA (system wczesnego alarmowania) i SWO (system wczesnego ostrzegania)	Gmina Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		Środki własne, zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Tab. 39. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie nawierzchni metodą na mokro)	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Klasa strefy dla PM10 i B(a)P
		Termomodernizacja budynków w Gminie Pełczyce, w tym budynków użyteczności publicznej	Właściciele, zarządcy budynków	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Ilość zmodernizowanych budynków (szt.)
		Budowa/przebudowa dróg ponadgminnych w Gminie Pełczyce	Zarządcy dróg (PZD, ZZDW Koszalin)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Długość zmodernizowanych dróg (km)
		Budowa ścieżek rowerowych	Zarządcy dróg (PZD, ZZDW Koszalin)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Długość wybudowanych ścieżek (km)
		Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł	Starosta powiatu, właściciele i zarządcy nieruchomości,	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW, środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Klasa strefy dla PM10 i B(a)P

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe							
		Przyłączenia OZE: - teren gminy Pełczyce	ENEA Operator Sp. z o o.	95.000	x	x	x	x		
		Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci energetycznych do odbioru energii OZE	Zarządzający sieciami energetycznymi	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	Długość sieci (km)
		Monitoring i ocena jakości powietrza w Gminie Pełczyce (strefa zachodniopomorska)	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa, WFOŚiGW	Liczba stref poddana monitoringowi
		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza	WIOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa	
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Ocena klimatu akustycznego na obszarze miejscowości Pełczyce.	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	Ilość osób narażonych na ponadnormatywny hałas w gminie
		Budowa zabezpieczeń chroniących przed hałasem	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	Ilość wybudowanych zabezpieczeń (szt.)
		Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie	Starosta powiatu, WIOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	Liczba kontroli (szt.)

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		emisji hałasu do środowiska								
		Sporządzanie map akustycznych dla dróg wojewódzkich/programów w ochrony przed hałasem	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	Liczba sporządzonych map/programów (szt.)
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa, WFOŚiGW	Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie
		Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa	
		Pozyskiwanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających PEM (zgłoszenia instalacji)	Starosta powiatu, WIOŚ w Szczecinie	W ramach zadań własnych					Budżet państwa	
		Skablowanie napowietrznych linii 15kV w m. Pełczyce.	ENEA Operator Sp. z o.o.	1.200.000	-	-	-	-	Środki własne	Długość skablowanych linii (km)
		Skablowanie linii napowietrznych 0,4 kV na terenie m. Pełczyce ul. B. Chrobrego.	ENEA Operator Sp. z o.o.	650.000	-	-	-	-	Środki własne	Długość skablowanych linii (km)
		Budowa linii kablowej 15 kV Pełczyce-Barlinek	ENEA Operator Sp. z o.o.	750.000	-	-	-	-	Środki własne	Długość wybudowanych linii (km)

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Ograniczanie oddziaływania na tereny wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu	Rolnicy (duże gospodarstwa rolne)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody	Rolnicy (duże gospodarstwa rolne)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Promowanie działań ograniczających oddziaływanie rolnictwa	ARiMR, ODR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Realizacja zadań określonych w Planach Gospodarowania Wodami (PGW)	PGW RZGW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Realizacja zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową, przed skutkami suszy	PGW RZGW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Monitoring diagnostyczny jezior gm. Pełczyce	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Ocena stanu JCWP	GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Prowadzenie kontroli	Organy wydające	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne,	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi/kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych	pozwolenia wodnoprawne,						Środki zewnętrzne	
		Utrzymanie/ przywrócenie wymaganych standardów wodom wykorzystywanym do kąpeli, w szczególności pod względem sanitarnym	Właściciele/ zarządcy miejsc przeznaczonych do kąpeli. Monitorowanie: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Choszcznie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	
		Utrzymanie przywrócenie wymaganych standardów wodom podziemnym wykorzystywanym do celów pitnych	Właściciele/ zarządcy ujęć. Monitorowanie przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Choszcznie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Ustanawianie stref ochronnych ujęć	PGW RZGW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Rozbudowa/przebudowa, modernizacja sieci kanalizacyjnej w gminie Pełczyce	Zarządcy sieci	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	Długość sieci (GUS) w km % ludności korzystającej z sieci
		Przebudowa/rozbudowa stacji uzdatniania wody w Gminie Pełczyce	Zarządcy stacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, Środki zewnętrzne	Długość sieci (GUS) w km % ludności korzystającej z sieci
		Rozbudowa/przebudowa, modernizacja sieci wodociągowej w Gminie Pełczyce	Zarządcy sieci	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Długość sieci (GUS) w km % ludności korzystającej z sieci
		Modernizacja, rozbudowa, budowa oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków w gminie Pełczyce	Zarządcy instalacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	% ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (GUS) Ilość oczyszczalni ścieków
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych	Starosta powiatu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży								
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Właściciele terenów	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Kontrola podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub ziemi	WIOŚ w Szczecinie, podmioty wydające pozwolenie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Liczba przeprowadzonych kontroli (szt.).
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	OUG w Poznaniu, marszałek województwa, starosta powiatu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
7.	GLEBY	Szkolenie dla rolników	ARiMR, ZODR w Barzkowicach	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Sporządzanie i realizacja planów rolno-środowiskowych.	ZODR w Barzkowicach	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w	Starosta powiatu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		dokumentach planistycznych								
		Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym, w tym nieczynnych składowisk odpadów	Starosta powiatu, właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Powierzchnia gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych poddana rekultywacji (ha)
		Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne w gminie Pełczyce	Właściciele gruntów	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Powierzchnia nieużytków (ha) Powierzchnia lasów (ha)
		Promowanie działań zalesieniowych jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	ARiMR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	Przedsiębiorstwo obsługujące gminę Pełczyce	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych (Mg)
		Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach i właściwego postępowania z odpadami, w zakresie	WIOŚ w Szczecinie, starosta powiatu, marszałek województwa,	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Liczba przeprowadzonych kontroli (szt.)

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		przypisanym burmistrzowi w ww. ustawie								
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami	Przedsiębiorstwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych.
		Usuwanie dzikich wysypisk/ odpadów porzuconych w lasach	Nadleśnictwo Barlinek	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Ilość istniejących dzikich wysypisk (GUS)
		Realizacja kluczowych inwestycji związanych z komunalną gospodarką odpadami (np. związanych z rozbudową/budową instalacji)	Zarządcy instalacji – PGB Inwestycje Sp. z o.o.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
		Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska	Starosta powiatu, przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		i zapobieganiem powstaniu odpadów								
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych w celu zachowania różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich	ARiMR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Kontynuacja zatwierdzenia planu zadań ochronnych dla obszarów N2000	RDOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Określenie pojemności turystycznej dla obszarów cennych przyrodniczo	Nadleśnictwo Barlinek	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	Środki własne,	
			RDOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Inwentaryzacja przyrodnicza, konserwacja pomników przyrody, modernizacja terenów zieleni, nasadzenia drzew, usuwanie chorych drzew, przebudowa drzewostanów	Nadleśnictwo Barlinek	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Znakowanie form ochrony przyrody	Nadleśnictwo Barlinek, marszałek	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Ilość oznakowań (szt.)

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
			województwa, RDOŚ w Szczecinie							
		Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	Starosta powiatu, Nadleśnictwo Barlinek, RDOŚ w Szczecinie, ZPKWL	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Ochrona siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo, ich monitoring	RDOŚ w Szczecinie, ZPKWL, Nadleśnictwo Barlinek	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Rewitalizacja cennych przyrodniczo terenów np. parków, alei	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Budowa , modernizacja infrastruktury turystycznej uwzględniającej walory przyrodnicze, wspierającej działania edukacyjne	Nadleśnictwo Barlinek, ZPKWL, Gmina Pełczyce, starosta powiatu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne UE i krajowe	
		Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasów	Nadleśnictwo Barlinek	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne	Nadleśnictwo Barlinek	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Zalesianie gruntów z uwzględnieniem	Nadleśnictwo Barlinek, osoby	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki	

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (zł)					Źródła finansowania	Wskaźnik do oceny realizacji zadania
				2022	2023	2024	2025	2026-2030		
		warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	fizyczne						zewnętrzne	
10	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof	Starosta powiatu, służby inspekcji i straży, WIOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Liczba poważnych awarii, planów zarządzania kryzysowego
		Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom	WIOŚ w Szczecinie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Formacje Obrony Cywilnej – w ramach SWA (system wczesnego alarmowania) i SWO (system wczesnego ostrzegania)	Starosta powiatu,	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	
		Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców.	Starosta powiatu, służby inspekcji i straży, WIOŚ w Szczecinie, Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	

8. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Program ochrony środowiska ma za zadanie planowanie, a następnie realizację takich działań, które doprowadzą do poprawy stanu środowiska na określonym obszarze. Opracowany Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pełczyce będzie dokumentem o charakterze strategicznym. Nadzór nad realizacją programu oznacza określenie sposobu zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji.

8.1. Współpraca z interesariuszami

W realizację Programu zaangażowanych jest wiele podmiotów (interesariuszy) prowadzących działalność w zakresie ochrony środowiska

Interesariuszami są wszystkie strony, które są zainteresowane wdrażaniem Programu, mają wpływ na realizację jego zapisów, a także odnoszą korzyści z jego wdrażania.

Główne grupy interesariuszy to:

- jednostki gminne (interesariusze wewnętrzni), przede wszystkim referat ochrony środowiska Urzędu Miejskiego w Pełczycach;
- interesariusze zewnętrzni: mieszkańcy gminy, zakład komunalny, przedsiębiorstwa, Starostwo Powiatowe w Choszcznie, inne jednostki administracji publicznej, lokalne instytucje finansowe.

Opracowany projekt zawiera zadania realizowane przez ww. interesariuszy. Korzyści z wdrożenia i realizacji ww. Programu odniosą przede wszystkim mieszkańcy Gminy Pełczyce.

8.2. Instrumenty zarządzania realizacją programu

Program ochrony środowiska pełni szczególną rolę w procesie realizacji zrównoważonego rozwoju. POŚ stanowi narzędzie do podejmowania działań w sferze ochrony środowiska. Zarządzanie realizacją Programu winno się odbywać za pomocą instrumentów:

- A. prawnych,
- B. społecznych,
- C. finansowych,
- D. strukturalnych.

A. INSTRUMENTY PRAWNE

Do instrumentów prawnych należą głównie decyzje administracyjne, m.in.:

- pozwolenia emisyjne;
- zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami;
- decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach;
- koncesje, pozwolenia na budowę, a także inne decyzje wynikające z przepisów szczególnych mające wpływ na komponenty środowiska.

B. INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Do instrumentów społecznych należą m.in.:

- współdziałanie i partnerstwo, które polegać powinno na konsultacjach społecznych i debatach publicznych oraz współpracy samorządów;
- upowszechnianie w społeczeństwie informacji o środowisku, udział społeczeństwa podczas procedur prowadzonych w sprawach ochrony środowiska;
- edukacja ekologiczna.

C. INSTRUMENTY FINANSOWE

Do instrumentów finansowych należą m.in.:

- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- administracyjne kary pieniężne,
- kredyty,
- dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- dotacje z europejskich funduszy strukturalnych udzielane za pośrednictwem właściwych programów operacyjnych,
- pomoc publiczna w postaci zwolnień i ulg podatkowych, odroczeń i umorzeń.

D. INSTRUMENTY STRUKTURALNE

Do instrumentów strukturalnych należą m.in.:

- strategiczne i operacyjne dokumenty o zasięgu regionalnym i lokalnym (np. strategie rozwoju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, plany zagospodarowania przestrzennego, raporty, oceny oddziaływania na środowisko itp.),
- system monitoringu oraz baza danych o środowisku, prowadzona np. za pomocą Ekoportalu.

8.3. Źródła finansowania realizacji programu

Wdrażanie i realizacja programu ochrony środowiska dla Gminy Pełczyce w znaczącym stopniu determinowana jest przez środki finansowe. Realizacja zadań wytyczonych w Programie wiąże się z wysokimi nakładami inwestycyjnymi. Z uwag na to, że większość obowiązujących programów jest na okres obowiązywania do 2020 r. dopiero w 2021 zaczną się pojawiać programy określające szczegółowo cele priorytetowe na kolejne lata.

Dostępne publiczne źródła finansowania można podzielić na:

- krajowe - pochodzące z budżetu państwa, budżetów samorządów, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji;
- programy pomocowe UE, fundusze spójności, fundusze strukturalne, programy operacyjne, regionalne programy operacyjne, fundacje i inne.

Poniżej pokrótce przedstawiono najważniejsze źródła finansowania.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Głównym celem jego działania jest udzielanie wsparcia finansowego przedsięwzięciom służącym ochronie środowiska i gospodarce wodnej. Podstawą są programy priorytetowe, które określają zasady udzielania wsparcia oraz kryteria wyboru przedsięwzięć. Na lata 2014-2020 NFOŚiGW oferuje wsparcie finansowe w ramach następujących programów:

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi:
 - Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach.
 - Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych.
2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi:
 - Racjonalna gospodarka odpadami.
 - Ochrona powierzchni ziemi.
 - Geologia i górnictwo.

Na kolejne lata nie ma jeszcze wskazanych szczegółowych celów, które podlegać będą finansowaniu.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie (WFOŚiGW)

Priorytety dziedzinowe to:

- Ochrona czystości wód i gospodarka wodna.
- Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi i wdrażanie czystych technologii.
- Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii, ochrona przed hałasem.
- Ochrona przyrody.
- Edukacja ekologiczna.
- Zapobieganie poważnym awariom, przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.
- Monitoring środowiska i inne działania.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to jeden z największych programów finansowanych z Funduszy Europejskich. Dokument realizuje założenia strategii Europa 2020, z którym jest powiązany.

W okresie 2014-2020 projekty przyczyniające się do poprawy stanu środowiska będą mogły być realizowane w ramach poniższych osi priorytetowych:

- Zmniejszenie emisyjności gospodarki,
- Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu,
- Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach,
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (RPO WZ)

W ramach RPO WZP na lata 2014-2020 projekty w zakresie środowiska będą mogły być realizowane przede wszystkim w ramach osi:

1. Gospodarka niskoemisyjna:
 - ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską;
 - zmniejszenie energochłonności budynków mieszkaniowych (wielorodzinnych) i publicznych;

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

- zwiększenie produkcji energii z odnawialnych źródeł energii;
 - zwiększenie udziału energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji.
2. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu:
- skuteczny system zapobiegania zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu;
 - zwiększenie liczby ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi;
 - zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW)

Głównym celem PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Pomoc finansowa skierowana jest zwłaszcza do sektora rolnego. Nowe działanie Rolnictwo ekologiczne ma na celu wzrost rynkowej produkcji ekologicznej. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska (w tym wody, gleb, krajobrazu) i zachowania bioróżnorodności będą finansowane w ramach działań rolno-środowiskowo-klimatycznych i zalesień. Ponadto wsparcie inwestycyjne w związku z realizacją celów środowiskowych mogą otrzymać gospodarstwa położone na obszarach Natura 2000 i na obszarach narażonych na zanieczyszczenie wód azotanami pochodzenia rolniczego.

Pomoc na realizacji projektów środowiskowych można uzyskać w ramach działań takich jak:

- gospodarka wodno-ściekowa;
- inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów;
- działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne;
- rolnictwo ekologiczne;
- wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy leader, w tym realizacji celów przekrojowych
- w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz inwestycje na obszarach Natura 2000.

Program LIFE – program działań na rzecz środowiska i klimatu (2014-2020)

Program LIFE jest jedynym instrumentem finansowym UE dedykowanym wyłącznie projektom z dziedziny ochrony i poprawy jakości środowiska oraz wpływu człowieka na klimat i dostosowania się do jego zmian.

W okresie 2014-2020 będzie on realizowany w podziale na dwa podprogramy:

- podprogram na rzecz środowiska, w ramach którego można realizować działania związane z ochroną środowiska i efektywnym gospodarowaniem zasobami, z przyrodą i różnorodnością biologiczną oraz zarządzaniem i informacją w zakresie środowiska;
- podprogram na rzecz klimatu – projekty dotyczące ograniczenia wpływu człowieka na klimat, dostosowania się do skutków zmian klimatu oraz zarządzania i informacji w zakresie klimatu.

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

Program umożliwi uzyskanie dofinansowania dla działań z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury, w tym:

**Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pełczyce
na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2030**

- odbudowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury środowiskowej oraz poprawy stanu środowiska (m.in. zarządzanie odpadami stałymi, systemy energii odnawialnej, poprawa wydajności energetycznej, poprawa publicznych systemów transportowych);
- bioróżnorodności i ochrony ekosystemów oraz wsparcia transgranicznych inicjatyw środowiskowych.

Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ)

Realizację zadań w zakresie ochrony środowiska wspomaga BOŚ, który jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, specjalizującym się w finansowaniu przedsięwzięć służących ochronie środowiska. Współpracuje on z organizacjami zajmującymi się finansowaniem działań z zakresu ochrony środowiska, tj. NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz innymi funduszami pomocowymi. Bank współfinansuje szerokie spektrum zadań z zakresu: ochrony wody i gospodarki wodnej, ochrony atmosfery oraz ochrony powierzchni ziemi.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Cele szczegółowe EFRR i Funduszu Spójności na lata 2021-2027 przedstawiają się następująco:

- a) „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” („CP 1”) – poprzez:
 - zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii;
 - czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów;
 - sprzyjanie wzrostowi i konkurencyjności MŚP;
 - rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.
- b) „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem” („CP 2”) – poprzez:
 - promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej;
 - promowanie odnawialnych źródeł energii;
 - rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania na szczeblu lokalnym;
 - wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe;
 - wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej;
 - wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
 - sprzyjanie bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszanie zanieczyszczenia;
- c) „Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności i udoskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych” („CP 3”) - poprzez:
 - udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych;
 - rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmiany klimatu;

- rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej;
 - wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej;
- d) „Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych” („CP 5”) – poprzez:
- wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich;
 - wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Szczegółowe cele podlegające finansowaniu w latach 2021-2024 dopiero zostaną wytyczone w programach planowanych w ww. latach.

8.4. Monitorowanie programu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Burmistrz Pełczyc co 2 lata w trakcie wdrażania Programu ochrony środowiska będzie zobowiązany do sporządzenia Raportu z realizacji niniejszego dokumentu, w którym zostaną przeanalizowane podejmowane działania i określony zostanie stan realizacji założonych celów.

Monitoring prowadzony będzie również przy pomocy wskaźników monitorowania realizacji programu, określonych w tabelach nr 39-41.

Sporządzone raporty z wykonania Programu ochrony środowiska podlegają przedłożeniu radzie gminy, a następnie na podstawie art. 18 ust. 3 ww. ustawy są przekazywane organowi wykonawczemu powiatu, czyli w tym przypadku Zarządowi Powiatu Choszczeńskiego.

9. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Program ochrony środowiska opracowano w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101).
3. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1057).
4. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1098).
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. – Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1420 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2021 r., poz.)
8. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028).

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112).
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2020 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2020 r. poz. 258).
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221, poz. 1645).
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 255).
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 r. nr 25, poz. 133 ze zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1713 ze zm.).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409).
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r., poz. 1967).
19. Rozporządzenie Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę Gorzowskiego, Wojewodę Koszalińskiego, Wojewodę Piłskiego, Wojewodę Słupskiego oraz Wojewodę Szczecińskiego obowiązujących na obszarze województwa zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r. Nr 7, poz. 71).
20. Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (t.j. Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 1637 ze zm.).

Opracowując Program wykorzystano informacje zawarte w następujących dokumentach i materiałach źródłowych:

1. „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” (Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2 września 2015 r.).
2. Projekt „Programu ochrony środowiska dla powiatu choszczeńskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”.
3. „Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku”.
4. „Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)”.
5. „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030”.
6. „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022”.
7. „Strategia Rozwoju Kraju 2020”.

8. „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych”.
9. „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”.
10. „Strategia Europa 2020”.
11. „Program ochrony powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego tj. Aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin oraz strefy zachodniopomorskiej (tom II – strefa zachodniopomorska)”.
12. „Plan gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023”.
13. „Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2037”.
14. „Strategia rozwoju powiatu choszczeńskiego na lata 2016-2030”.
15. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pełczyce”.
16. „Raport o stanie środowiska w Gminie Pełczyce w 2019 r.”
17. „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Pełczyce za okres 01.01.2018-31.12.2018”.
18. „Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2017 r.” (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie).
19. „Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2018 r.” (Departament Monitoringu GIOŚ Szczecin).
20. „Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2019 r.” (Departament Monitoringu GIOŚ Szczecin).
21. „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Ücker”.
22. Projekt „Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”.
23. „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na dzień na 31 XII 2020 r.”.
24. Praca zespołowa. 2014. „Obszary przemysłowe, pokolejowe i powojenne w województwie zachodniopomorskim”.
25. Praca zespołowa. 2010. „Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego”. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin.
26. www.szczecin.stat.gov.pl
27. www.gdos.gov.pl
28. www.nfosigw.gov.pl
29. www.wfos.szczecin.pl
30. www.wzp.pl
31. www.rzgw.szczecin.pl
32. www.rzgw.poznan.pl
33. www.pelczyce.pl
34. www.powiatchoszczno.pl
35. www.wios.szczecin.pl
36. www.programszwajcarski.gov.pl